

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESECNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000,—, pol strani din 1000,—,
četrt strani din 500,—, 1/8 strani
din 250,—, 1/16 strani din 125,—
Mali oglasi vsaka beseda din 1,—

Vojna v treh delih sveta

Popuščanje dvoboja med Nemčijo in Anglijo

Uničevalni zračni dvoboj med Nemci in Angleži je v minulem tednu nekoliko popustil. Nemški bombniki niso opustili zračnih napadov na London in druga važna angleška industrijska mesta, vendar pa niso bili ti zračni napadi tako srđiti kakor teden poprej. Angleži so se omejevali v preteklem tednu v glavnem na bombardiranje nemških oporišč na Holandskem, v Belgiji in severni Franciji, od koder pripravlja nemško vrhovno vodstvo pomorski vpad na angleški otok.

Angleži so prepričani, da kljub bombardiranju ne morejo preprečiti nemškega napada na morju, a zatrjujejo, da ga bodo odbili, ker je njihova vojna mornarica neprestano v najstrožji pripravljenosti.

Nemci gradijo z vso naglico po vseh razpoložljivih ladjedelnih nekake velike čolne, s katerimi hočejo prepeljati svojo vojsko na Angleško. Vsak tak čoln bi mogel v 42 minutah prepeljati preko Kanala 200 vojakov. Ker je

pa to zelo tvegano dejanje, zato iščejo posadko prvih voženj med prostovoljci. Nemci pravijo, da je odziv velikanski. Angleži imenujejo te čolne: »samomorilni brzi čolni«.

Angleži hočejo braniti London do zadnjega

Londonski župan je imel 22. septembra po radiu govor za ameriške poslušalce. Naglasil je, da bodo branili Angleži vsako ped svoje zemlje. London bo branil vsako posamezno ulico in vsako posamezno hišo. Nemogoče si je zamisliti, je dejal londonski župan, da bi bil London izpraznjen in prepuščen usodi mesta brez obrambe. London je bil v zgodovini že večkrat napaden, toda nikdar premagan. London se ne bo nikdar vdal. Današnja Anglija, moški in ženske so pripravljeni, da izpolnijo svojo največjo nalogo v britanski zgodovini. Prosim vas, da se spomnite, ko zvečer ležete spat, da ladje britanske vojne mornarice ne branijo samo britanske obale, nego tudi varnost vsega sveta.

fa ter na angleške postojanke ob Rdečem morju.

Poročila o uspehih od strani Anglije kakor tudi Italije so si pa zelo nasprotna in si je težko ustvariti pravo sliko.

Kje bo prišlo do hudih bojev?

Nepriistranski vojaški strokovnjaki pišejo, da je gibanje italijanskih vojnih sil proti Egiptu usmerjeno v glavnem vzdolž obale proti Aleksandriji. Močni italijanski oddelki so dosegli med Sollumom in Marso Matuchom izhodišče velike prometne ceste, ki vodi do Aleksandrije.

Razvrstitev angleških čet kaže na to, da ne nameravajo braniti dolge puščavske črte, ki gre iz Solluma proti jugu na Siwo. Glavne angleške postojanke ob izlivu reke Nil in vzdolž doline predstavljajo ono ozemlje, na katerem bo došlo v doglednem času do hudih in morda odločilnih bojev med Italijani in Angleži za Aleksandrijo in Sueški prekop. V teh bojih bo sodelovalo tudi nemško letalstvo.

Egipt je zaenkrat še nevtralen. Ne ve se pa, ali in kdaj bo napovedal Italiji in Nemčiji vojno, ker boji se že vrše na egiptskem ozemlju. Italijani pravijo, da boji niso naperjeni proti Egiptu, pač pa, da hočejo samo Angleže vreči iz Egipta.

Gre za Aleksandrijo in Sueški prekop

Italijani prodirajo ob severni afriški obali

Naš list je poročal, da so se nenadoma izkrcali italijanske čete v pristanišču Sollum na severu Afrike in so ga zasedle. Iz Solluma so začeli Italijani, ne da bi bili zadeli na kak pomemben odpor od strani Angležev, pohod ob morski obali in so se polastili obalnega mesta Sidi el Barani. Čete italijanskega maršala Grazianija od te postojanke niso prodrle dalje proti Aleksandriji, ampak se skušajo utrditi v Sidi el Baraniju, kamor je prispelo večje število nemških letalcev-strmoglavcev, katere so uporabljali za napade na Anglijo.

Angleško letalstvo in angleško vojno brodovje onemogočata Italijanom, da bi osredotočili v Sidi el Baraniju večje število vseh modernih vojnih sil, s katerimi bi se lahko lotili Aleksandrije in Sueškega prekopa. Zlasti je dobilo angleško letalstvo nova ojačenja takih letal, ki so se izkazali kot najuspešnejše orožje proti nemškim strmoglavcem.

Italijani se omejujejo v zadnjem času na srđite zračne napade na Aleksandrijo, na angleške petrolejske naprave v pristanišču Hai-

Kaj se dogaja na Daljnem vzhodu?

Francozi in Japonci se pobotali

Kakor hitro se je udala Francija, so začutile razne države skomine po obsežnih francoskih kolonijah. Med temi kolonijami igra nevarno vlogo francoska Indokina, katero hočejo uporabiti Japonci za oporišče svojih nadtriletnih vojnih napadov na Kitajsko. Japonci zahtevajo od francoskega guvernerja Indokine tole: 1. Pravico prehoda 25.000 vojakov proti kitajski meji in 2. ustanovitev pomorskih in letalskih oporišč v Indokini. Japonsko zunanje ministrstvo je objavilo, da je bil dne 22. septembra dosežen sporazum s Francozi. Japonska je dobila prost prehod skozi franco-

sko Indokino za svoje čete iz južne Kitajske. Japonske čete so začele 23. septembra korakati skozi Indokino proti severu, da napadejo s te strani Kitajce.

Odločen nastop Amerike

Japonske premoči v območju Tihega oceana pa nikakor ne marajo ameriške Združene države. Ako bi prišla francoska Indokina pod japonsko nadoblast, bi že bila ogrožena od Japonske vzhodna angleška Indija z obmorsko trdnjavo Singapur in angleški dominijon Avstralija ter holandska Indija. Ker se smatra Amerika za tiho zaveznico Anglije in je odločna nasprotnica japonske premoči v Tihem oceanu, se je že vmešala tudi v spor radi francoske kolonije Indokina. Zedinjene države Severne Amerike so sporočile Japonci, da se bo ameriško brodovje brez nadaljnega zadržalo v Singapuru, če pride do tega, da bi izkrcali Japonci svoje čete v Indokini. Da je zadevo vzeti za resno, je znak v tem, da so angleške oblasti aretirale in zaprle vse v Singapuru bivajoče Japonce, da jih s tem napravi neškodljive v morebitnem spopadu.

Kakor poročajo japonski listi, je dovolila Amerika nov vojni kredit maršalu Čangkajšeku, in sicer v prvi vrsti za nabavo vojnega materiala. Ta vojni material prevažajo iz Amerike na Kitajsko čez Vladivostok. Iz tega sklepanje japonski listi, da obstoja tiho sodelovanje Amerike in sovjetske Rusije proti Japonci in da se pletejo novi dogodki na svetu.

Zemljevid severnega obmorskega dela Afrike, kjer prodirajo Italijani iz svoje kolonije Cirenaića proti Egiptu in so — po italijanskih poročilih — že zasedli pristanišči Sollum in Sidi el Barrani. S tem, pravijo Italijani, je končan prvi del italijanske ofenzive. — Angleži pa uradno poročajo, da so imenovane kraje izpraznili že pred enim mesecem, ker se ne dajo uspešno braniti.

Iščejo se nove poti

Politično ustrojstvo Evrope dobiva nove osnove, politično življenje nove oblike. Prejšnje mednarodne razmere je določalo ravnotežje velesil. Sedaj je to ravnotežje porušeno. Saj tudi prej ni bilo tako utrjeno, da bi vzdržalo vse sumke in udarce. Leta 1914. se je tako zazabilo, da je moralo odločiti orožje ter zopet vpostaviti red. Sedanja vojna je po svojem dosedanem poteku evropsko ravnotežje nadomestila s prevlastjo osiščnih držav Berlin-Rim. S tako spremenjenim položajem so združene gotove posledice, ki so postale več ali manj nezogibne.

Teh posledic ne izvajajo vse države v isti meri in obliki. Zanimiv primer nudi Francija, ki je bila v vojni z Nemčijo poražena. Francija še vedno išče načina, kako bi svoje notranje prilike prilagodila svetovnemu položaju. O tem, da je sprememba nujno potrebna, so prepričani vsi Francozi. Saj so prejšnje družabne in politične ustanove povsem odpovedale v krvavem spopadu, ki je spravil obstoj Francije kot velesile v največjo nevarnost. Framasonstvo, marksizem in komunizem: to je tista usodna trojica, ki je Francijo demoralizirala, oslabila ter pahnila v prepad.

Kako se naj dvigne in kam naj grene? To je vprašanje, ki je v njem utelešena vsa nesreča Francije in vsa težka briga za njeno bodočnost. Slično vprašanje je stalo pred Francijo pred 70 leti po njenem porazu, ki ga je tudi povzročila Nemčija. Takrat je Francija krenila na levo: proglasila je republiko, ki jo je naslonila na načelo laži-svobodoumne demokracije. Kam bo krenila sedaj? Mar zopet na levo, v še hujšo nesrečo in še nevarnejši

prepad? To je nemogoče, to bi bil samomor naroda. Francija išče sredino med demokratično in avtoritarno (z močno roko vladano) državno obliko. Doslej se ji še ni posrečilo najti tisto sredino, ki bi bila prilagojena sedanjemu svetovno-političnemu položaju in hkratu v skladju z dušo francoskega naroda.

Izmed nevtralnih, v vojno nezapletenih držav je Švica pomaknjena v prvo vrsto tistih držav, ki iščejo novo orientacijo. Vojna med velesilami je hkratu najostrejši spopad med dvema političnima svetovnima nazoroma. Na eni strani je demokracija, ki hoče posamezniku zagotoviti čim največjo osebno, politično in gospodarsko svobodo. Na drugi strani je totalitarna (celotnostna) država, ki je najvišji cilj vsakega poedinca, in ki ji je namen največje stopnjevanje moči, ki ne pozna nobenih drugih pravnih in moralnih ovir, kot svoj lastni zakon. Švica hoče ostati to, kar je po svoji zgodovini bila doslej: zveza avtonomnih pokrajin, ki so se združile v obrambo svojih interesov in svoje samobitnosti. Demokratičnost, ki je osnovna ideja Švice kot države, pa ni in ne sme biti neomejena svobodnost. To je nauk velike francoske demokracije, ki se je zrušila pod težkimi udarci nemškega orožja. Človek kot državljan ima ne samo pravice, marveč tudi dolžnosti do naroda in države, in te dolžnosti stojijo danes v prvi vrsti.

To je nauk iz zmagovite ideologije (idej in načel) totalitarnih držav. Ni ta ideologija za vse države. Mussolini je svojčas večkrat poudaril, da fašizem ni blago za izvoz. Ni fašizem in nacionalni socializem za vse države. So v nekaterih državah takšne prilike, da v njih

ne more vzrasti fašistična totalitarna državna zgradba. Romunija išče po težki ozemeljski izgubi, ki je obširne dele njenega državnega ozemlja dodelila Rusiji, Madžarski in Bolgariji, svojo rešitev v popolni pridružitvi totalitarni državni ideologiji. Bodočnost bo pokazala, ali in kako bo uspel ta državno-politični poskus, ki se je ta mesec začel.

Naša država je obdana od dveh mogočnih držav, ki imata načrtno organizirano narodno gospodarstvo in na čelu vsemu državnemu in ljudskemu življenju do najvišje stopnje razvito državno oblast. To je dejstvo, ki mu morajo posvečati večjo pozornost ne samo pristajači tako zvane obnove, marveč vsi, ki stojijo v javnem življenju. Brezskrbnost bi bila ne samo politična napaka, marveč tudi politična nevarnost. Brez novih potov tudi mi ne moremo naprej. Potrebna je nova orientacija našega gospodarstva, nad katerim mora vladati in bedeti krepka uravnavalna roka državne oblasti. Brez take roke bi narodno gospodarstvo ne moglo doseči v sedanjih težkih razmerah svojega pravega in prvega namena: oskrbeti ljudstvo z živili in gmotnimi dobrinami. Porasti mora avtoriteta (ugled in moč) države na političnem področju. Naša država je sestavljena iz treh bratskih narodov z lastno bitnostjo, zgodovino in kulturo. Njena naloga je, da samobitnost, samostojnost in samopravnost teh treh narodov brani in goji. Ti trije bratje pa bodo skrbeli, da bo njihov skupni državni dom krepko zgrajen, da bo moč naše države neomajna in njena trdna in lepa bodočnost zagamčena in zavarovana z vsemi sredstvi. Temu lepemu smotru naj služijo tiste nove poti, ki se tudi pri nas iščejo.

Vrednost zemlje je večja od zlata!

Vse je minljivo — zemlja je večna

V sedanjih nemirnih časih nam posebno stoji pred očmi minljivost vsega, kar je še pred kratkim imelo neprecenljivo vrednost. Še celo zlato, kot najvidnejši predstavnik sreče in bogastva, danes ne pomeni skoraj nič, kar se lepo vidi pri narodih, ki so se do nedavna kopal v zlatu, a so čez noč postali največji reveži.

Vendar enega vse sile tega sveta ne morejo izpodkopati. Zemlja, iz katere smo izšli, je še vedno ohranila svojo vrednost, stalnost in privlačnost. Naj se že na svetu obrača tako ali tako, zemlja je in ostane večni simbol mirnega življenja v sreči, ki je nič na svetu ne more nadomestiti.

Dokaz te resnice je lov za zemljo

Pisma zgodovine nas za dolga stoletja nazaj uče, da je bil pravi lastnik zemlje in gospodar dežele le tisti, ki je posedal zemljo. Temu namenu je služilo srednjeveško podeljevanje zemlje gotovim rodbinam, ki so bile naklonjene vladarjem (grofje). Iz istega razloga neomejene moči nad narodom se podražavlja zemlja danes v Rusiji. Boljševizem prav dobro ve, da komur pripada zemlja, temu pripada tudi ljudstvo, ki na tej zemlji biva, kajti baš z zemljo se vzame narodu vsaka možnost, uveljavljati svojo svobodno voljo. Zato je narod brez zemlje narod tlačanov, kot je to bil primer v srednjem veku.

Danes, ko — kakor rečeno — celo zlato izgublja svojo veljavo radi današnjih nemirnih in nesigurnih razmer, se je sret z vso ostrino začelo uveljavljati načelo, da je treba narod iz zemlje izriniti na ta način, da se mu na en ali drug način skuša odvzeti zemlja, dobro vedo, da bo narod suženj tistega, ki bo zemljo posedal. To načelo se je začelo z vso peklensko zlobnostjo uveljavljati tudi v naši lepi Sloveniji, in to predvsem v obmejnih krajih.

Prisilni odvzem zemlje se sicer ne vrši. Skušala se pa našemu slovenskemu kmečkemu ljudstvu odvzeti zemlja na ta način, da se za vsako ped ponujajo velike vsote danes malo vrednega denarja, ki bo morda jutri že samo navaden papir. To ogabno delo vrše v glavnem tuje govoreči denarni judovski mogočniki, ki za denar služijo tistemu, ki jih sicer na videz preganja. Ti judje iz vsakega svetovnega dogodka kujejo svoj dobiček in tako so se znali kaj hitro prilagoditi novemu položaju v Evropi. Z enega vodilnega konjička so skočili na drugega, samo da lahko varno nalože svoj denar. Poleg teh tujih judovskih plačancev hočejo svoje premoženje naložiti v zemljo tudi vsi ostali denarni mogočniki, ki pa prav tako nimajo nič skupnega ne z našim narodom, še manj pa z našim delovnim kmečkim stanom.

Vsiljeno borbo za zemljo moramo izvojevati v svoj prid

Borba za našo sveto slovensko zemljo se je začela. Začeli so jo s pomočjo malo vrednega denarja našemu narodu sovražni tuji elementi. Ta nekrvava borba je po svojih usodnih posledicah hujša in usodnejša od še tako krvavih vojnih spopadov.

Vendar ima v tej borbi naš narod v rokah vse pogoje za dosego svoje zmage, kajti na tej zemlji še prebiva naše slovensko kmečko ljudstvo. Slovenski kmetje tvorijo v tej borbi nepremagljiv obrambni zid, ki naj v prvi vrsti brani kmečki narod sam in s tem v zvezi ves ostali slovenski narod. Nepremagljiv obrambni zid tvori v tej kruti borbi za zemljo trdna in odločna volja naših slovenskih kmetov, da za noben denar ne bodo prodali niti koščka svoje zemlje, posebno ne, če jo kupuje tujec ali pa tak, ki je ne misli sam obdelovati.

Kmetje, držite svojo zemljo! Niti koščka je ne odstopite, kajti čeprav vam za zemljo ponujajo še tako bajne vsote, vam to ne bo prav

nič pomagalo, kajti denar je danes minljive vrednosti in si z njim prav nič ne boste mogli pomagati. Svojo pravo vrednost v teh časih ohranja samo zemlja, katere lastnik ste. Kdor bi se v teh časih polakomnil denarja in svojo zemljo prodal, je podoben neumnežu, ki je svoj zaklad iz zlata in biserov dal za kup malovrednih lončenih izdelkov, katere mu je že čez nekaj dni majhna nezgoda spremenila v kup črepinj. Da ne bo vam, slovenski kmetje, zaklad, ki ga v obliki zemlje držite v svojih rokah, postal v kratkem času kup ničvrednih črepinj, držite svojo zemljo in je pod nobenim pogojem, še za tako bajne vsote, ne odstopite nikomur!

Na branik stopimo vsi!

Zemlja ni samo simbol kmečkega ljudstva, ampak simbol vsega naroda. Zemlja se ne sme ceniti kot podjetje in tovarna zgolj z vidika dobička in obrestovanja v njo vloženega denarja, ampak pravilno tako kot zasluži, namreč kot najvišje, kar je narodu dano, brez ozira na to, ali se to obrestuje in prinaša dobiček ali ne.

Kmetje to tudi delajo in tako lahko razumemo njih borbo in tožbe za zemljo. Vsa vas sprejme nekam neprijazno v svojo sredo že gospodarja iz sosednje fare, kateri ostane med vaščani vedno le tujec še tja do tretjega ali četrtega kolena. Vse to izvira iz globoke kmečke zavesti, da je zemlja in grunt več kot denar in dobiček, več kot lepa postava in uglajenost. Kmet že torej sam zna prav dobro ceniti vrednost zemlje, katero skrbno obdeluje od ranega dneva do trde noči brez vprašanja, ali se to izplača ali ne. Toda kljub temu se tu in tam pripeti, da omaga in je prisiljen ta ali oni košček zemlje prodati, ali mu pa morda poženejo vse posestvo na boben.

To težko stanje, v katerega od časa do časa zapade naš kmet, je dobro sprevidel rajni

dr. Janez Evangelist Krek, ki je v tem oziru priskočil kmetu na pomoč z ustanavljanjem kmečkih hranilnic in posojilnic, katere so rešile v težkih trenutkih kmeta iz kočljivega položaja. Na ta način je mnogo slovenskih kmetij rešil in ohranil našemu narodu, kajti tudi v tistih časih je, kot danes, na našo slovensko zemljo prežalo na stotine grabežljivih rok.

Sedaj, ko spet, posebno kar se zemlje tiče, krvavo potrebujemo baš pomoč naših posojilnic, iz dna srca želimo, da bi naši podeželski denarni zavodi spet dobili vsa potrebna sredstva, da bi tako mogli delovati na način, kot so pred svetovno vojno. Da ni vse tako, kot bi moralo biti, je krivda v tem, ker naši zemlji ni preti neposredna nevarnost, zato smo se uspavali in smo na borbo za našo zemljo mnogo manj pripravljeni, kot smo bili v Krekovih časih.

Vendar z združenimi močmi tudi danes lahko pomagamo naš narod kmečkemu stanu pri njegovi borbi za zemljo. To je tudi sveta dolžnost vsakega Slovenca! Imamo, hvala Bogu,

še tudi danes pristno slovenske ustanove z velikimi denarnimi sredstvi. Te ustanove naj stavijo razpoložljivi denar na razpolago le temu, da se naša slovenska zemlja otme pred grabežljivimi rokami tujcev in ohrani našemu delovnemu slovenskemu kmečkemu ljudstvu.

Naj se ustanovi zadruga, kateri se naj dajo na razpolago velika denarna sredstva od gornjih in tudi javnih ustanov ter zasebnikov. Njena naloga bi bila, da dobavlja od okrajnih načelstev in tudi po drugem potu podatke, kje je kdo prisiljen zemljo prodati, kje bo kakšna dražba in kdo je sploh voljan kaj prodati. Zadruga naj onim, ki bi radi na tej zemlji, katero so prisiljeni prodati, še ostali, to njihovo bivanje omogoči z denarno podporo, ostalo zemljo pa naj zadruga sama kupi in jo da v svrhu poznejšega odkupa (dota itd.) onim slovenskim kmečkim mladeničem, ki bi radi kmetovali, pa nimajo na čem. Na ta način bi se dala rešiti vsaka ped naše zemlje in za to rešitev mora žrtvovati sleherni Slovenec po svojih močeh vse, kajti to je naša narodna dolžnost!

Po Jugoslaviji

Naš kralj obiskal znamenite kraje na Hrvaškem

Po poučnem potovanju po Srbiji, od koder prinašamo v današnji številki dve sliki, je obiskal naš mladi kralj zadnji petek in soboto, 20. in 21. septembra, nekatere znamenite kraje v hrvaški banovini. Stopil je iz dvornega vlaka na slavonski postaji Striživojna-Vrhpolje. Pozdravilo ga je prebivalstvo in hrvaški ban dr. Šubašič s spremstvom.

S postaje je krenil kralj s kraljevičem Aleksandrom in s spremljevalci proti Djakovu. Pred djakovsko stolno cerkvijo, katero je postavil znameniti hrvaški škof dr. Strossmayer Jurij, so se zbrale vladarju v počastitev ljudske množice in ga je sprejel ter nagovoril djakovski škof dr. Anton Akšamovič.

Ko je izrekel škof dobrodošlico, je odpeljal visokega gosta s spremstvom v cerkev pred glavni oltar in je opravil tamkaj kratko molitev za kralja in njegov vzvišeni dom. Nato so obiskali vsi navzoči grobnico škofa Strossmayerja, nakar je odšel kralj s spremstvom v škofovski dvorec, kjer se je vpisal v škofijsko spominsko knjigo. Ob zvonjenju in ob burnem vzklikanju prebivalstva se je odpeljal kralj skozi Našice v Kutjevo in si je ogledal v Slavonski Požegi vojašnico kralja Aleksandra.

V soboto, 21. septembra, se je odpeljal kralj po programu v kopaljšče Lipik ter zavil v

Daruvar in se vrnil skozi Belovar, Garešnico in Novsko na železniško postajo Novsko, kjer ga je že čakal dvorni vlak.

Povsod, kjer koli se je mladi vladar ustavil, je bil deležen navdušenih pozdravov hrvaškega naroda.

Narodna banka podržavljena. Dne 17. septembra je izšla uredba o spremembah in dopolnitvah zakona o Narodni banki, ki je podržavljena. Po novi uredbi bo imela država pri Narodni banki tudi nad 20% delnic. Od čistega dobička bo šel za bodoče 1% v rezervni sklad. Delničar prejme največ 8% dividende (izplačilo na delnice). Ostali dobiček ostane državi in bo uporabljen za odpis ostanka prejšnjih posojil državi. Najvišja dividenda 8% bo prinesla pri vrednosti delnic po 3000 din kvečjemu 240 din izplačila. Zadnja leta je izplačevala Narodna banka po 400 din na delnico.

Nov most čez Muro blagoslovljen in izročen prometu

Ogromna gradbena dela

Junija leta 1938. je bil most čez Muro pri Petanjcih v Slovenski Krajini na licitaciji od-

Da je

ASPIRIN

originalen

zajamčuje vtisnjeni „Bayer“-jev križ. Aspirin je učinkovit, neškodljiv in se dobi v vseh lekarnah.

Oglas reg. pod št. br. 7257 od 23. marta 1940.

Izvršilni odbor Narodne banke tvorijo guverner, dva podguvernerja in trije člani upravnega odbora. Prve tri določi na predlog finančnega ministra in v soglasju s predsednikom vlade kraljevi ukaz. Upravni odbor tvorijo guverner, dva podguvernerja in 22 članov. Člane imenuje na šest let kraljevi ukaz. 12 članov mora biti v Beogradu, 11 pa delničarjev Narodne banke. Dokler so v upravnem odboru, ne smejo biti v službi kake banke. Pet članov sme biti v državni ali samoupravi službi. V nadzorstvenem odboru je sedem članov. Tri imenuje kraljevi ukaz, štiri izvoli občni zbor delničarjev za tri leta. Določbe glede razdelitve čistega dobička bodo izvajali od 1. januarja 1941.

dan v delo ljubljanski tvrdki Slograd za din 4,955.000. Celotna premostitev Mure pa stane po opravljenih glavnih delih 6,520.000 din. Dela so se dvignila v ceni radi ureditve cest-

Najvišje ležeče jezero na svetu se suši. Od lanskega decembra dalje opazajo, da vodna gladina jezera Titikaka, ki leži v Andih v Južni Ameriki in ki se lahko smatra za najvišje ležeče jezero na svetu, polagoma usiha. Vodna gladina tega jezera je padla od decembra do nedavnega za nekaj nad pol metra. Strokovnjaki smatrajo, da bo vodna gladina tega jezera letos dosegla še nižje stanje.

Najbolj narašča prebivalstvo v Italiji. V Italiji že od leta 1871. redno vsakih deset let štejejo prebivalce države. Te številke povedo, da je v Italiji vedno več prebivalcev. Umrljivost je vedno manjša, rojstev je več in zaradi novih pokrajin: Eritrije in Libije, Tiencina in

Junak divjine

Ameriški roman

11

Erik je prispel v široko, travnato kotlino. Pot se je vila ob žuborečem potoku. Med zadnjimi skalami, ki so bile precej oddaljene druga od druge, so rasle breze in vrbe. Mladenič že ni bil tako miren in brezbrizen, kakor se je hlinil pred Rogerjem. Nenehoma ga je mučilo vprašanje: kaj je privedlo Aspleta v Hill? Čemu je prišel? Zaradi njega? Spet hoče začeti prepir? Ali morda name-rava kaj drugega? To je gotovo, da ni zaman prijezdi tako daleč.

Mladenič je prijezdil do prvih hiš. Pred njimi so stali možje. Oči so si senčili z dlanmi, ker jih je zahajajoče sonce slepilo. Nervozno so si pošepetavali. Nekateri so ga pozdravili, drugi pa so se vedli, ko da ga sploh ne bi opazili. Ta in oni pa je pogledal vstran, ko se je približal.

Erik se je začudil. Toda ker teh mož ni poznal, je molče jezdil dalje. Pred Lincolnovo gostilno se je prizor ponovil. Covboji in mali farmerji (posestniki), ki so postajali pred gostilno, so ga pogledali, skrivnostno šepetali in nato izginili. Samo neki fant, ki se je svoj čas smukal okrog Erikove sestre, je ostal na mestu in molče strmela vanj. Erik je ustavil konja.

»Rihard, kaj pomeni to?« je začudeno vprašal. »Z kaj se me može izogibajo, kakor da bi imel garje?«

»Ne brez vzroka,« je odvrnil fant.

»Gotovo! Če veš za vzrok, ga povej! Zelo ti bom hvaležen.«

Fant se je obotavljal. Previdno je pogledal po ulici gor in dol, potem pa je polglasno zašepetal:

»Nard je v mestu!«

»No, in...?« je skomignil Erik. »Na svetu je mnogo Nardov.«

»Toda samo en Nard Filip! Prijatelj, ti ga ne poznaš!«

»Res ga ne poznam. Dolgo nisem bil od doma. Zdaj pa sem imel čudno doživetje in v tem je tudi neki Nard igral vlogo. Če je to tvoj Nard Filip, potem bo prišlo do veselega plesa, to ti rečem.«

»Nard Filip se že kakih devet mesecev potika po okolici.«

Naglo je pogledal okrog sebe, potem pa skoraj šepetaje nadaljeval:

»Devet mesecev! In povem ti, da smo ga v tem času dodobra spoznali.«

»Konjski tat je, kajne?« je mrzlo vprašal Erik.

Rihard je vzdrltel.

ne zveze čez Muro v smeri Grabonoš-Radenci-Gerovci.

Kakor znano, grozi Mura vsak čas s poplavami. Napram temu se je bilo treba zavarovati in to je povzročilo glavno podražitev del. Ob desnem obrežju so uredili 1 km dolg cestni nasip. Ta gre med suhimi rokavi in strugami in so zgradili še pet drugih mostov, ki bodo propuščali ob povodnji vodo na drugo stran nasipa.

Tako urejena premostitev Mure omogoča promet tudi ob povodnjih.

Največji in glavni most čez Muro, ki je dolg 96 m in ima dva stebra-opornika v sredi struge, je stal 2.300.000 din. Vsi mostovi so tlakovani z granitnimi kockami.

Za ogromno gradbeno delo, ki je bilo opravljeno v dveh letih, so porabili vsega skupaj za mostove in za betonske plošče, s katerimi so oblagali nasip, okrog 7200 kub. metrov betona. V ta namen so porabili 170 vagonov cementsa, kar da tri dolge vlake po 57 vagonov. Železnih palic za železobetonske mostove nad 100.000 kg, železo, potrebno za zagatne stene, pa je tehtalo 81.000 kg. Velikanske so tudi množine lesa, ki so bile porabljene za zagatne stene in odre; šlo ga je skoraj 1000 kub. metrov. Kamna za tlak so porabili 1285 kub. metrov. V cestni nasip so nasuli okrog 26.000 kubičnih metrov gramoza.

Blagoslovitev in otvoritev

Ob najlepšem vremenu in ogromni udeležbi naroda se je v nedeljo predpoldne izvršila zelo svečano blagoslovitev novega mostu. Iz vseh krajev Slovenske Krajine in Prlekije so se od

ranega jutra valile ljudske množice proti slavnostnemu prostoru peš, s kolesi, kmetjskimi vozili in avtomobili. Vasi na obeh straneh Mure so bile slavnostno okinčane. Malo pred deseto so prihajali odličniki. Najprvo se je pripeljal prevz. g. knezoškof dr. Tomažič in točno ob 10 g. ban dr. Marko Natlačen.

Na sredi mostu je bil postavljen ličen oltar, ves v zelenju in zastavah. Gastje so se podali na slavnostni prostor pred oltarjem, kjer jih je pozdravil župan iz Murske Sobote in tamošnji načelnik okrajnega cestnega odbora. Poleg g. bana in g. knezoškofa smo opazili med gosti naslednje odličnike: rektorja vseučilišča dr. M. Slaviča, mariborskega župana dr. Juvana s podžupanom Žebotom ter občinskimi svetniki: Hrasteljem, Stabejem ter ravnateljem Lekanom, predsednika Prosvetne zveze dr. J. Hohnjeca, komandanta orožništva polkovnika Barleta in kapetana Milanoviča, bivšega ministra Snoja ter bivše poslance Klekla, dr. Klara ter dr. Bajleca. Od duhovščine so bili navzoči gg.: častni kanonik Weixl, frančiškanski provincial dr. Heric, dekan Krantz, župnik Gaberc, župnik Vojnovič, zastopniki salezijancev iz Veržeja in Murske Sobote. Nadalje so bili navzoči okrajni glavarji iz Murske Sobote, Ljutomera in Lendave, predstojniki sodišč z uradnim iz Murske Sobote in Ljutomera, predstavniki šol iz treh okrajev, industrialec Benko, predsednik Tujsko-prometne zveze ing. Šlajmer, župan iz Radovljice na Kranjskem Resman, zastopnik Zbornice za TOI Hrastelj, okoliški župani, zastopniki Fantovskih odsekov, Dekliških krožkov, Sokolov in številnih drugih društev in korporacij.

Kmalu po desetih, ko je župan Hartner izrekel dobrodošlico, je prevz. g. knezoškof ob številni asistenci blagoslovil most in spregovoril pomembno čestitko. Nato je g. ban v daljšem govoru opozoril na veliko važnost novega mostu za Slovensko Krajino in vso Slovenijo ter je prerezal narodni trak, ki je zapiral most. Nato je prevz. g. škof daroval sv. mašo ob asistenci gg. kanonika Weixla in dekana Krantza. Sodeloval je pevski zbor iz Murske Sobote pod vodstvom g. Tuša ter več godb iz Prekmurja in Prlekije. Navzoče so bile številne gasilske čete iz obeh strani Mure.

Po končani božji službi je v imenu ljudstva govoril bivši narodni poslanec dr. Bajlec, ki se je zahvalil banski upravi in predvsem g. banu, ki je energično uredil vse tako, da se je most vendarle zgradil. Vsem skupaj se je še zahvalil župan in predsednik okrajnega cestnega odbora Hartner.

Ganljivo je bilo, kako je stari brod prevahal med slovesnostjo nekaj streljajev niže mostu stotine in stotine pevajočih romarjev, ki so se vračali od romanja k Sv. Trojici v Slov. goricah. Bilo je to njegovo slovo!

Po slavnosti so se podali gostje in zastopniki korporacij ter uradov z banom in knezoškofom na čelu v zdravilišče Radence, kjer jim je zdraviliška uprava priredila kosilo. Goste, posebno g. bana, g. knezoškofa in g. polkovnika Barleta, je pozdravil lastnik zdravilišča g. dr. Šarič. Med kosilom so bile izrečene pomembne zdravice. Govorili so gg.: ban, knezoškof, predsednik Hartner, voditelj prekmurških Slovencev in bivši poslanec Klekl, rektor

Kralj Peter II. je v začetku minulega tedna obiskal znano srbsko mesto Niš. V Čegru pri Nišu, kjer je bila bitka s Turki, stoji spomenik srbskega junaka Singjeliča. V tem kraju je izročilo kmečko dekletce kralju šopek poljskega cvetja. Na sliki levo vidimo izročitev šopka, desno si ogleduje kralj spomenik omenjenega junaka. V ozadju stoji ministrski predsednik Dragiša Cvetković, ki je doma iz Niša

»Tega mu nihče ne more dokazati. In tudi jaz ne vem o njem, da bi bil konjski tat. Obdajajo ga raznovrstni ljudje. Pravijo, da je tudi Orloga v njegovi družbi.«

»A tako!« se je nasmehnil mladenič. »Zdaj mi je vse jasno. To je Orlogova razbojniška tolpa! Zdaj tudi vem, kaj je privedlo sem dičnega Rogerja. In praviš, da je Nard!...«

»Erik, izgini iz mesta!« ga je prekinil Rihard, ki ni hotel, da bi ga kateri Nardovih tovarišev videl v mladeničevi družbi. »Tla so prevroča zate! Sicer sem se mnogo jezil zaradi tvoje sestre, ki me je bila zavrnila, a vendar ne bi rad videl, da bi te mrtvega pobrali iz kakega jarka. Škoda bi te bilo!«

»Rihard, ne boš me videl mrtvega v jarku.« je mirno odvrnil Erik in je obrnil konja proti Garnettovi gostilni. A še enkrat se je ustavil.

»Povej, Rihard, ali je kak pravi sodnik v tej deželi?«

»Sodnik ne stanuje tu, ampak v Courts-Districtu. Toda tudi on ne more do živega Nardu, ker ga nihče ne upa prijaviti. Nard je rekel, da si ga bil ti napadel in se je zaklel, da se bo ob prvi priliki maščeval.«

»Glede napada ti moram povedati, da se Nard laže. Napadalec je bil on. Sicer pa je lažnivost že v krvi takih lopovov. Z Bogom, Rihard! Hvala lepa za pojasnila!«

»Ali boš vkljub vsemu šel v Garnettovo gostilno?« je nekam negotovo vprašal fant.

»Seveda! Naravnost tja grem.«

Rihard je skomignil in izginil v Lincolnovi gostilni. Možem, ki so se prej poskrili, je povedal, da Erik vkljub opozorilu ostane v mestu.

Mnenja glede Erikovega vedenja so bila različna. Vedeti je namreč treba, da je Nard v mestu vedno imel nekaj pristašev in da je Orlogova tolpa mestece držala v strahu; mirni, pošteni ljudje niso bili kos tem lopovom.

Erik je medtem mirno jezdil dalje. Vsako hišo si je dobro ogledal. Med hišami so se razprostirali pašniki in travniki; nekatere so obdajale ograje, druge pa so stale na prostem. Veter je zibal zlatorumeno žito. Mladenič je počasi jezdil proti Garnettovi gostilni, ki je stala na oglu glavne ulice.

Hiše, ki so se vrstile na obeh straneh ulice, so bile skromne in so pričale o revščini svojih prebivalcev. Samo gostilna je bila izjema. Bila je dolga in široka stavba, svetlorumene barve. Pred gostilno je bil večji prostor. Ob steni so bili v tla zabiti koli, za katere je bilo zdaj privezanih nekaj konj. Pred vhodom v gostilno je stalo nekaj mož. Med njimi je bil tudi gostilničar Garnett, ki se je bil vojskoval v osvobodilnih bojih zoper Mehikance. Može so že bili zvedeli, da prihaja Erik in so ga zdaj radovedno ogledovali. Ti može se niso tresli za svoje

Trsta, Etiopije in Albanije se je prebivalstvo seveda še bolj povečalo. Dne 31. decembra 1871 je živel v Italiji 26 milijonov 801.154 ljudi in je prišlo 94 ljudi na en kvadratni kilometer. 50 let nato, leta 1921, je bilo v Italiji že 38 milijonov 449.000 ljudi, torej 10 milijonov več kot leta 1871. Ko je bilo štetje prebivalstva dne 21. aprila, so našli 41 milijonov 651.617 duš. Mussolini je odredil, da naj bo odslej štetje ljudstva vsakih pet let. V oktobru 1939 je živel v 94 italijanskih pokrajinah in v 4 provincah Libije 44.462.000 ljudi. K temu številu je treba dodati še 12 milijonov prebivalcev italijanske vzhodne Afrike, več ko 140.000 duš z Egejskih otokov in 8000 iz koncesij v Tiencinu na Ki-

dr. Slavič, ki je opisal zgodovinski boj za Prekmurje pred dobrimi 20 leti, župan Resman, za Maribor podžupan Žebot, bivši minister Snoj in drugi.

Slavnost je bila v vsakem oziru velepomembna, ker je ta most dal zaprtemu Prekmurju sedaj tesno zvezo z ostalo Slovenijo, osobito z našim Mariborom.

Novice iz domačih krajev

Novi predstojnik pri Sv. Jožefu nad Celjem. Za predstojnika lazaristov pri Sv. Jožefu nad Celjem je postavljen Slovincem dobro znani g. Gregor Flis.

Poroka v izredno visoki starosti. Sredi minulega tedna sta bila poročena v svojem stanovanju v Mariboru na Miklošičevi ulici 90 letni g. Ljudevit plemeniti Raizner, upokojeni podpredsednik banskega stola v Zagrebu, in 68 letna Jožefa Krlivoj, upokojena uradnica iz Zagreba. Ženin se je preselil pred 20 leti v Maribor, kjer si je kupil hišo, v kateri prebiva.

Katere kraje je prizadela zadnja povodenj? Zadnji nekaj dni trajajoči nalivi so povzročili poplavo Pesniške doline. V okolici Ptuja je zalila voda iz močno narasle Grajene, Rogoznice in Dravinje vrtove, polja in travnike. Nekaterim posestnikom v ptujski okolici je vdrla voda v kleti. Hudo škodo je pretrpela celotna Dravinjska dolina. Posebno pri Draši vasi, Ločah, Poljčanah in niže je voda preplavila mnogo njiv, kjer je povzročila pravo razdejanje, ker je oblatila in povaljala krompir, ajdo, repo in še druge jesenske pridelke. Dva dni in dve noči je lilo tudi po Murskem polju. Reke in potoki so prestopili bregove in Mursko polje je doživelo letos tretjo poplavo. Ponekod je valovilo do pol metra vode preko njiv, travnikov in preko cest. Kraji Grlava, Logarovci in Lukavci so bili popolnoma odrezani od ostalih krajev, ker je voda te vasi čisto obkolila. V Lukavcih je odnesla Glubetika jez in voda se je razlila po poljih ter travnikih. Ponekod je vdrla voda v skednje, hleve in kleti ter je povzročila veliko škodo. — Hudo udarjena je bila od zadnje povodnji celjska okolica. Posebno je zopet trpela vas Ostrožno, kjer so bile delno v vodi tudi nekatere hiše. Po poplavljenih poljih je bila v vodi posebno koruza in delno tudi krompir, v kolikor še ni izkolan. Koruza bi morala biti sedaj že skoraj zrela, je pa še popolnoma zelena in razen tega sedaj še vsa blatna od poplave. Ako ne bo postalo topleje, koruza sploh ne bo dozorela. Krompir pa radi moče zelo gnije in bo velik del pridelka uničen. — Dosedanji septembrski nalivi so po jakosti in obsegu prav slični onim, ki so bili septembra 1937. Takrat so se pojavile na raznih krajih Slovenije usodepolne po-

vodnji, ki so napravile na poljih velikansko, do 30 milijonov dinarjev znašajočo škodo in so uničile razne jesenske pridelke.

Od voza hudo poškodovan viničar. V Jaremini je padel pod voz 36 letni viničar Anton Fras. Kolo mu je šlo čez sredino telesa in so ga prepeljali z zelo nevarnimi notranjimi poškodbami v mariborsko bolnišnico.

Nesreča z orožjem. V ptujsko bolnišnico se je zatekel 25 letni viničarski sin Ignac Andrešič, ki si je prestrelil radi neprevidnosti s samokresom nogo od stegna do meč.

Električni tok ubil devetletnega fantka. Po okolici Zg. Hajdine pri Ptujju razširjajo električno omrežje. Ena od napetih žic se je utrgala ter padla na tla. S tokom visoke napetosti nabita žica je ležala nekaj ur na tleh, ne da bi bil kdo opazil, kaj se je zgodilo in kolikšna nevarnost je tako utrgana žica za nepoučene. Alojz Švagon, devetletni pastir pri posestniku Rodušeku na Zg. Hajdini, je gnal živino s pašje. Ko je opazil žico, jo je hitro prijel, a že ga je tok tako stresel, da ga je ubil. Prihiteli so električarji, da bi ga vzbudili z umetnim dihanjem k življenju, a je bil ves trud brezuspešen.

Cesta Ljutomer-Štrigova zasuta od plaz. Na cesti Ljutomer-Štrigova se je utrgal plaz na najvišjem mestu kak kilometer pred Štrigovo in je zasul cesto 20 metrov na dolgo. Plaz je vzel s seboj precej sadnih dreves. Manjši plazovi so spolzeli še tudi na drugih mestih. Delavci so bili takoj poklicani, da so očistili cesto in je bil promet zopet omogočen. Omenjeno cesto bi morali napram plazovom zavarovati namesto s fašinstimi z betonskimi braniki.

Usodepolna padca. V Slovenji vasi pri Ptujju je padel z voza 26 letni delavec Jožef Voršič in si je zlomil pri padcu levo nogo. — Štiriletni posestnikov sin Jože Skornšek iz Brezja pri Mozirju je padel in si zlomil levo nogo.

Pri obiranju sadja bi kmalu našla smrt. Pred dnevi je 29 letna posestnica Kreft Štefka iz Ivanjcev nabirala sadje. Nenadoma pa je padla z drevesa ter se hudo poškodovala po vsem telesu, radi česa so jo spravili v sobiško bolnišnico.

Skoro bi našel smrt pod brajdo. Posestnik Berden Jožef iz Bogojine v Prekmurju, bi pred dnevi skoraj našel smrt pod domačo brajdo, ko

tajskem, medtem ko jih je v Albaniji po štetju iz leta 1938, približno 1.057.000 prebivalcev. Sedaj deluje posebna komisija italijanskega inštituta za statistiko, ki bo tudi albanske prebivalce pravilno preštela in prištela. Naslednje splošno štetje bo v letu 1941. Če pomislimo, da je že zdaj več ko 58 milijonov prebivalcev v Italiji, jih bo leta 1941. brez dvoma že 60 milijonov. Po vsem tem vidimo, da je število prebivalstva v 70 letih naraslo v Italiji bolj kot v vsaki drugi sedanji državi.

Sodnik sodil sam sebi. Predsednik neapeljskega sodišča za prometne prestopke Pinto se je nedavno obsodil sam. Pustil je namreč avto na prepovedanem mestu. Njegovo vozilo je

življenje. Bili so covboji, živinorejci, zlatokopi. Erika so navdušeno sprejeli. Ko je skočil s konja, so ga v hipu obstopili in mu stiskali roko. Erik je zaman iskal med njimi kak prijateljski obraz, a vedel je tudi, da tudi sovražnika nima med temi ljudmi. Slučaj jih je nanesel skupaj in slučaj jih bo tudi ločil. Vsak je imel svoje zadeve, a vsi so si bili enaki v tem, da so spoštovali zakone. S prijaznim sprejemom so hoteli Eriku pokazati svojo naklonjenost.

»Tovariš, ali si že slišal?« je vprašal eden izmed njih Erika.

»Kaj?« je smehljalje vprašal mladenič. Covbojeva zaupljivost mu je bila všeč.

»Nard te hoče izzvati.«

»Da, sem že slišal.«

Medtem je odpel sedlo in ga snel. Priskočil je Garnettov hlapec in mu ga odvzel. Erik mu je izročil tudi konja. Garnett je pristopil k mladeniču in ga udaril po rami. Udarec je bil tako močen, da bi se kak slabič zrušil pod njim.

»Erik, vstopi!« je dejal bivši narednik. Nato je šepetaje dodal: »Vem, da se ti ne bojiš kakih Nardov. Jaz pa moram biti zelo previden, drugače je moja streha v nevarnosti. Pa tudi še kaj drugega.«

Prijel je mladeniča za roko in ga potegnil za seboj v sobo. Tam stasela za prazno mizo.

Soba je bila skoraj prazna; le nekaj Mehikancev je sedelo za eno mizo. Tako so bili zatopljeni v kvartanje, da se za drugo niso zmenili.

»Erik, redek gost si,« je začel Garnett. »Ali si spet prišel s svojimi krasnimi konji? Bo dobra kupčija?«

»Dobra!«

Garnett je vstal in šel k točilni mizi. Napolnil je dva kozarca in se vrnil k Eriku. Moža sta pila. Nato se je Garnett sklonil k mladeniču in zašepetal:

»Stavim, da so tile Mehikanci člani Orlogove tolpe!«

»Tako?« je polglasno odvrnil Erik. »Ali tudi po mestu straši ta zalega?«

»Da. Toda govori bolj tiho! Po mili volji gospodarijo. Jedo, pijejo, pa ne plačajo. Če ne bi bilo popotnikov in covbojev, ki se ustavljajo, bi že zdavnaj moral zapreti.«

»Zakaj pa se ne postavite po robu tem banditom? Zakaj se ne zberete vsi zoper nje in jih ne spravite tja, kamor spadajo? Pravi lov bi morali uprizoriti in jih postreliti ko zajce, ali jih pregnati. Zakaj ne storite tega?«

Garnett je skomignil in odvrnil:

»Stvar je težavna. Prvič nikdar ne vemo natančno, kje so. Drugič jim nič ne moremo dokazati. Tretjič bi jih vsakokrat le nekaj ujeli, ker nikdar niso vsi zbrani. Ko bi se mi s svojim plenom vračali, bi nas ostali iz zasede postreljali.«

Vse za šolo

knjige in potrebščine v

Tiskarni sv. Cirila

v Mariboru:

Koroška cesta 5,
Aleksandrova cesta 6,
Kralja Petra trg 6.

v Ptujju:

Slovenski trg 7.

Boste zadovoljni!

je opazoval zoreče grozdje. Brajda se je po čudnem naključju podrla na Berdena ter mu nalomila vrat. Poškodbe so hude in je malo upanja, da bi jih prebolel.

Izredna nesreča je doletela posestnika Čarmana na Vodnikovih cesti pred Dravljami pri Ljubljani. Zrušil se je hlevski strop na deset glav živine. Ubito je bilo samo desetmesečno tele, dve kravi je omamilo, ostali živini pa se ni zgodilo nič hudega. Hlev je bil zgrajen pred 40 leti. Posestnik Čarman je oškodovan za dobrih 20.000 din.

Ženska pod motociklom. Pri Malih Laščah na Dolenjskem se je pripeljala 40 letna Amalija Zupančičeva iz Hinj. Skočila je tako ne previdno z voza, da je padla pod kolesa motocikla, na katerem se je ravno tedaj pripeljal mimo Franc Ovsenik iz Novega mesta. S hudimi notranjimi poškodbami je bila Zupančičeva prepeljana v novomeško bolnišnico.

Smrtna nesreča na lovu. Na Blokah na Kranjskem je bil zadnje nedeljo prirejen lov

na jelene, katerega se je udeležil tudi Vilko Ivanc, sin ugledne družine iz Sodražice. Ko se je daniilo, so bili lovci že razpostavljeni po stojiščih. Vilko je zapustil iz neznanega vzroka stojišče in je bil obstreljen v levo stegno. Kljub zdravniški pomoči je izkrvavel, preden so ga zamogli ljubljanski reševalci prepeljati v bolnišnico.

Dveletni fantek utonil v vodnjaku. V Stari cerkvi na Kočevskem je utonil v vodnjaku dveletni fantek, sin mesarskega pomočnika Pestela.

Cesta Maribor-Fram, o koje modernizaciji smo že pisali in katero so začeli razširjati in ravnati s 130 delavci, bo po odloku gradbene ministrstva v zgornji površini betonirana in ne asfaltirana, ker asfalta sploh ni več dobiti. Za asfaltiranje cest se da uporabljati samo mehikanski asfalt, katerega pa radi pomorske blokade (zapore) evropske celine sploh ni mogoče dobiti. Vse zaloge asfalta, ki so bile pri nas, so že prodane. Asfalt, ki je pa še na razpolago, je pa tako poskočil v ceni, da bi prišla asfaltirana cesta draže nego betonska. Slednja je za naše razmere bolj trpežna in je ne bo treba neprestano popravljati kakor asfaltno.

Blagoslovitev in otvoritev nove tovarne postaje pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Zadnje nedelje je bila blagoslovljena in izročena prometu nova nakladalna postaja pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Blagoslovitev je opravil domači g. župnik Fr. Špindler, postajo pa sta izročila prometu železniški ravnatelj g. Franc Hojs in inž. Urbančič ob navzočnosti okrajnega glavarja g. dr. Farčnika. Skupni stroški znašajo 300.000 din. Nova tovarna postaja je največjega pomena za vse srednje Dravsko polje, vse zahodne Haloze in spodnjo Dravinjsko dolino od Makol do Ptujске gore.

Razveljavljen odlok o priporu radi špekulacije z moko. Zadnjič smo poročali o ljubljanskem trgovcu Francu Schnablu, proti kateremu je bil 14. septembra izdan v Sloveniji prvi odlok o priporu ali internaciji zaradi brezvestne špekulacije z moko. Preiskava proti njemu je tedaj ugotovila, da je prikrival vagon moke in so mu jo policijski organi tudi zaplenili. Proti njemu sta bili dve kazenski razpravi v Ljubljani. Obtoženec se je zagovarjal, da je sicer res imel spravljen vagon moke, da pa je moko nabavil skupno z nekim drugim trgovcem, s katerim sta bila vsak do polovice lastnika. Moka je bila namenjena dvema ljubljanskima zavodoma. Drugi trgovec je kot priča zagovor potrdil. Obtoženi je trdil tudi, da moke ni prikrival, temveč jo je imel v tujem skladišču le radi tega, ker sam ni imel prostora.

Sodišče je bilo na podlagi navedenega mnenja, da obtoženi ni kriv v smislu uredbe o pobijanju draginje in ga je oprostilo. Državni tožilec je vložil priziv.

Nov vodovod v Slov. Bistrici. Proračun za nov vodovod v Slov. Bistrici znaša 2.700.000 din. Gradnja je že pričela in bo izvršena v 2 razdobjih. Letos bodo položili cevi pod cesto, ker bo državna cesta skozi mesto tlakovana z granitnimi kockami.

Nagrobnik z znakoma biserne poroke. Na pokopališču v št. Jurju pri Celju je nagrobnik, ki hrani pod steklom gornji del palic, kakor jih držijo v rokah ob zlatih in bisernih jubilejih. Napis na spomeniku nas pouči, da počivata v skupnem grobu zakonca Jožef in Jera Ribič, roj. Gajšek. Kmet Jožef je umrl leta 1912. v starosti 83 let, njegova žena pa leta 1913., stara 82 let. Omenjena sta obhajala biserno poroko 10. februarja 1912.

Velika napaka je, trgati trsne liste okoli grozdja. Pred leti je nek nerazumen posestnik v avgustu potrgal okoli grozdja vse liste, misleč, da bo grozdje hitreje in bolje dozorelo. Do Vseh svetnikov je grozdje zorelo, pa ni dobilo črne barve; ostalo je rdečkasto, trdo in kislo. Ker se menda še mnogokje primeri taka zabloda, se opozarja, da se naj tako ravnanje opusti, ker ravno listi dovajajo grozdju sladkor in dober ter zlahtno dišeč duh in okus. To si naj zapomnijo tisti, kateri niso bili odgojeni v vinogradniških krajih, ter si nasade pri hiši trte. Pa še to si naj zapomnijo, da morajo biti trte letno najmanj enkrat, če ne dvakrat, lepo okopane in pognojene, kakor se to dela v pravilno negovanih vinogradih. — V. Kosi.

Sanatorij v Mariboru: Tyrševa ulica 19, tel. št. 23-58, je najmoderneje urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialist kirurg dr. Černič. 23

Požari

V Turnišču je požar uničil Lutar Ani, p. d. pri Makovčevih gumno. K sreči so sosedje požar takoj opazili in ga pogasili. Škode je kljub temu za nad 4000 din. Požar je nastal deloma po krivdi doma-

čih, ker so na gumno močno kurili v Alfa-kotlu in niso odstranili v bližini se nahajajočih suhih kornopol, ki so se vžele. Nevarnost je bila za stanovanjsko in gospodarsko poslopje.

V petek predpoldne se je nenadoma pojavil požar na poslopju malega posestnika Sršen Jožefa iz Kobilja v Premurju ter mu je uničil ostrešje. Škoda je zanj občutna.

Nočni požar je vpepelil v Zalogu pri Petrovčah graščinski kozolec, ki je bil poln sena, otave in orodja. Škoda znaša 70.000 din. V tem primeru gre sigurno za požig iz maševanja.

Na Igu pri Ljubljani je uničil ogenj 70.000 din vredno gospodarsko poslopje posestniku Kraljiču.

Z udarcem s cepinom povzročil smrt. V neki gostilni pri Mozirju se je vinjena družba stela med seboj. Med pretepom je udaril nekdo 35 letnega posestnikovega sina Josipa Kolena iz Homca pri Rečici ob Savinji s tako silo po glavi, da mu je prebil lobanjo. Udarjeni se je zatekel v celjsko bolnišnico, kjer pa mu niso mogli oteži življenja.

Aretacije v Celju. Celjska policija je prijela radi tatvin koles 16 letnega Ivana K., doma iz Slivnice pri Celju. Ukradel je tri kolesa, enega v Mariboru, enega na Pragerskem in enega v Celju. Fantalin je bil že pred par meseci naznanjen zaradi tatvine koles. — 33 letni krošnjar Nikola iz Meljana v banovini Hrvatski je svojemu sostanovalcu ukradel iz kovčega razno obleko. Bil je odan okrajnemu sodišču. — Policiji je bil naznanjen tudi neki mlajši fant, ki je v okoliški deški šoli učencem in učiteljem pokradel več stvari.

Nečloveški mož obsojen na pet let. 47 letni Pavel Drevenšek iz Velike Varnice v Halozah je letos 22. maja do smrti pretepel svojo ženo Katarino. Obdelal jo je s kolom ter osuval tako hudo s čevlji, da je reva podlegla poškodbam naslednji dan. Drevenšek je bil obsojen v Mariboru zadnje dni na pet let ječe.

Obsodba radi špekulacije z mastjo. Poročali smo, da je zaplenila oblast v Celju Marcelu Steinerju, judu iz Sombora, 2000 kg masti. Svojemu zastopniku je naročil, da sme mast prodati le po 25.10 din/kg. Zaplemba je sodišče potrdilo in je bil Steiner na kazenski razpravi obsojen na 30 tisoč dinarjev denarne kazni, 30 dni zapora in na odvzem masti, ki bo razdeljena med celjske re-veže.

Oblast proti brezvestni špekulaciji z usnjem

Zadnjič smo opozorili na brezvestne špekulante z usnjem, ki so to robo pokupili, poskrili in čakajo na najvišje cene. Naenkrat se je usnje nezno podražilo. S podražitvijo usnja je zopet najbolj udarjen mali človek na deželi ter v mestu, ki se preskrbi z obutvijo šele tik pred zimskim časom. Kako pravilno in točno je bilo naše zadnje opozorilo oblasti, nam

dokazuje poslanstvo ali deputacija, katero je poslala slovenska čevljarska industrija po predhodnem posvetovanju g. banu dr. Marku Natlačenu.

Čevlj. industrija proti špekulaciji z usnjem

V dneh 17. in 18. septembra je bila pri Zvezi industrijcev v Ljubljani konferenca zastop-

»Lepe razmere!« je zagodel Erik. »In kje je ta ljubi Nard, ki je njihov kolovodja?«

Garnett je skrivaj poškilil na Mehikance. Ti so na videz še vedno bili zatopljeni v igro. Med igranjem so se prerekali in zdelo se je, da Erika sploh še opazili niso. Toda mladeniča ni bilo mogoče preslepiti. Pri vstopu je bil opazil, da so začeli stikati glave pod svojimi širokokrajnimi klobuki.

»Nard je opoldne jezdil mimo,« je tiho dejal Garnett. »Tebe je iskal.«

»To ni verjetno!« je glasno odgovoril Erik. »Saj je dobro vedel, da sem jaz s konji za njim, ker je on po bližnjici presekal pot. Zdi se mi, da je ta vaš Nard širokoustež. Kriči in kriči, nazadnje pa iz vsega nič ne bo. Zdi se mi, da je tak ko pes, ki mnogo laja.«

Izpraznil je kozarec in ga potisnil Garnettu. Ta je šel in mu ga spet napolnil. Ko se je vrnil, je resno dejal:

»Erik, ne podcenjuj Narda! On in Orloga... Ta dva sta prokletstvo Nevade. Vse trepeče pred njima.«

»Potem se čudim, da imaš sploh še goste!« je odvrnil mladenič.

»Saj jih nimam mnogo. Samo avtobus, ki vzdržuje zvezo med mesti in postajo, pripelje od časa do časa popotnika, ki pošteno plača.«

»Avtobus sem prej videl,« je pripomnil mladenič.

»Vsak čas se bo vrnil iz sosednega mesta.«

Kmalu nato se je slišalo hupanje.

»Je že tu!« je dodal.

Vstal je in hitel k vratom.

Erik ni bil radoveden na popotnike. Odsel je v drugo, manjšo sobo, in se vlegel na zofo. Pogosto je bil Garnettov gost in se je čutil popolnoma domačega.

Medtem so se pred gostilno zbrali pivci in meščani. Prihod avtobusa je bil za mestece dogodek in kdor je le mogel, je hitel pred gostilno.

Garnett je v pozoru stal in je po vojaško pozdravil, ko se je vozilo ustavilo. Ljudje so radovedno motrili maloštevilne popotnike. Izstopila je samo neka dama, ki je seveda takoj vzbudila radovednost zbranih mož. Dama je bila mlada in lepa. Ko ji je Garnett pomagal pri izstopu, se je tako očarljivo nasmehnila, da je stari vojak zardel. Takoj ji je obljubil najlepšo sobo in je tako navdušeno hvalil svoj hotel, kakor še nikdar.

»Mislite, da bi lahko večerjala v gostilniški sobi?« je nekam zaskrbljeno vprašala popotnica.

»Ali lahko?...« je na pol začudeno in na pol užaljeno vprašal Garnett ter je zmedeno pogledal po možeh, ki niso imeli ravno preveč priporočljive zunanosti.

(Dalje sledi)

zapazil stražnik in si zapisal številko. Prijava je prišla pred sodišče in sodnik je moral soditi sam sebe. Pri procesu je prečital svoje ime, samega sebe vprašal, če se čuti krivega in sam sebi je priznal, da je kriv, nakar se je obsodil na 10 lir globe ter takoj segel v žep in kazen plačal — to pa ne zopet sam sebi, temveč sodnemu uradniku.

Kristusov kip na meji Nizozemske. Blizu mesta Arnheim so dokončali kip, ki bo stal pod kupolo. Spomenik je dal postaviti neznan dobrotnik na pobudo nizozemske kraljice Viljemine, ki je večkrat pozivala svoj narod na ljubezen do bližnjega in na miroljubnost. Na podstavku bo vklesano geslo nizozemske kraljice: »Kristus čez vse!«

nikov usnjarske in čevljarke industrije. Na teh posvetovanjih se je razpravljalo o položaju naše usnjarske stroke ter o težkočah, ki so nastale glede preskrbe obratov s potrebnimi surovinami. Posvetovanje je sprejelo razne sklepe glede korakov, ki se morajo podvzeti, da se onemogoči brezvestna špekulacija in navijanje cen surovih kož ter izvede pravilna razdelitev razpoložljivih surovin na posamezna usnjarska podjetja, da se jim tako omogoči redno obratovanje in nadaljnja zaposlitev delavstva. Posebna deputacija ali odposlanstvo zastopnikov usnjarske in čevljarke industrije je bilo 18. septembra pri banu in mu predočilo nevdzdržen položaj usnjarske stroke ter ga zaprosilo za nujne ukrepe, da se omogoči redna proizvodnja usnjarskih izdelkov in zaščitijo konsumenti pred pretiranimi cenami, s katerimi je računati, ako se ne omeji neupravičen porast cen za surove kože. G. ban je vzel izvajanja in želje deputacije na znanje ter obljubil svojo vsestransko podporo.

Oblast se je hitro zganila

Naš list je zahteval v zadnji številki od oblasti, da trdo prime špekulante z usnjem, jih pokliče na odgovor, zapleni nakupičeno blago in navijalce cen kaznuje. »Slov. gospodar« še ni bil v rokah vseh naročnikov, ko je izsledila nadzorna oblast enega od njih, ki so nakupičili v Mariboru usnje z namenom, da si s špekulacijo dvignejo svoje večmilijonsko premoženje za ponovne težke vsote na račun revnih konsumentov.

Izsledeno skladišče usnja

Ogromno zanimanje in razburjenje je vzbudila v Mariboru 18. septembra vest: v skladiščih opuščene tovarne usnja v Kopalški ulici v Mariboru, ki je last Valterja Halbärtha, so odkrili mestni nadzorni organi 17. septembra ogromne količine nakupičenega usnja, katerega je ocenil strokovnjak na štiri milijone dinarjev, in to še po ceni, ko se je dobilo kilogram podplatov za 80 din, dočim se prodajajo danes po 130 din. Velikanska zaloga obstoja iz podplatov, vratovine in telečjega usnja za gornje dele čevljev. Po pregledu in popisu je komisija vse prostore zaklenila ter jih zapečatila. Nato je izrekla mestna občina zaplembo omenjene zaloge.

Okrajno sodišče in mestna policija

Mariborsko okrajno sodišče je 18. septembra vzelo opisani primer v razpravo ter je zaplembo, ki jo je začasno izrekla mestna občina, potrdilo. Primer je sedaj izročen kazenskega oddelku okrajnega sodišča v nadaljnje postopanje. V primeru, da najde sodišče, da je zadeva kazniva, določa zakon kazeno do 100 tisoč dinarjev ali do enega leta zapora. Odločbo o konfinaciji (priporu) pa izda predstojni-

Ali Vam je vseeno, če ima Vaš sosed slab ali protiverski časopis? Da se njegovi otroci zastrupljajo s čitanjem opolzkih podlistkov?

štvo mestne policije. Primer pa je v toliko zapleten, ker lastnik tega usnja, Valter Halbärth že štiri leta nima obrti ter je svojo tovarno in trgovino z usnjem opustil že l. 1936.

Dne 18. septembra so orožniki s Košakov pri Mariboru po nalogu banske uprave aretirali Halbärtha v njegovi hiši pod Kalvarijo pri Mariboru in so ga izročili mariborski policiji. Policija je odredila za aretirane polletno prisilno bivanje in je bil 19. septembra odveden v Stari trg ob Kolpi v črnomeljskem okraju v Beli Krajini.

Po svetu

Važna posvetovanja v Berlinu in Rimu. Celotni minuli teden se je pisalo in razglašalo po radiu o posvetovanjih v Berlinu in Rimu. V Berlinu je bil povabljen na razgovor s Hitlerjem in z nemškimi vodilnimi osebnostmi španski notranji minister Suer. Po odhodu Suerja v Madrid se je odpeljal nemški zunanji minister Ribbentrop v Rim k Mussoliniju in italijanskemu zunanjemu ministru Cianu. O obeh posvetih ni bilo uradno ničesar izdanega širši javnosti, ampak so tozadevna časopisna poročila le ugibanja. Po teh ugibanjih bi naj posegla Španija za ceno Gibraltarja in Maroka v vojno proti Angliji in na strani Italije ter Nemčije. V Rimu bi naj bil sklenjen skupni napadalni načrt v vzhodnem Sredozemlju. Vzeta je bila v pretres možnost velikega skupinskega napada na angleške postojanke v Egiptu (Suez) in v Palestini (Haifa), s čemer bi bil angleški imperij prizadet na svoji življenjski sili, ki teče skozi Sueški prekop, kakor tudi na točki, koder mu prihajajo petrolejske zaloge iz Iraka, namreč pri Haifi, kjer prihajajo do morja petrolejski vodi iz Iraka. Pri tem napadu bi sodelovala tudi nemško orožje. Za laže izvajanje napada pa ni morala francoska Sirija priti pod neposredno nadzorstvo zaveznikov, to je pod italijansko zasedbo. — Govorili so v Rimu še o tem, da mora priti Afrika pod vpliv Nemčije in Italije, ker bosta v bodoči Evropi odločali ti dve velesili.

Nemčija prevzela vodstvo glede mednarodnega reda na Donavi. Na prizadevanje Nemčije je dosedanja mednarodna komisija za urejanje plovbe po Donavi in za urejanje vseh vprašanj, ki so z Donavo v zvezi, dejansko

Kratke tedenske novice

Prosvetni minister dr. Anton Korošec je odredil, da se po vseh srednjih, meščanskih in ljudskih šolah v Sloveniji praznuje kar najsvetečnejše smrtni dan škofa Antona Martina Slomška.

Francoski general, sedaj zaveznik Angležev, De Gaulle je prišel z angleško mornarico pred francosko kolonijo v zahodni Afriki Dakar in poslal guvernerju ultimatum, da se priključi Angležem. Guverner je zahtevo odbil. Močne angleške enote so začele bombardirati mesto Dakar in pred njim ležečo francosko vojno mornarico. Ob poročilu boji še trajajo.

Angleški kralj Jurij je govoril 23. septembra in naznanil, da je ustanovil posebno odlikovanje Jurijevega križa kot vidno priznanje za vse one, ki storijo v težkih časih nemških bombardiranj svojo dolžnost.

V Egiptu so odstopili štirje Angležem naklonjeni ministri. Po vsem Egiptu je razglašeno obsedeno stanje.

Iz Amerike poročajo, da so pogajanja med angleško in ameriško vlado za uporabo Singapura, Hongkonga in raznih avstralskih oporišč za ameriške vojne ladje in letala uspešno končala in da je sporazum že podpisan. Na Japonskem je radi tega veliko razburjenje.

Nemški zunanji minister von Ribbentrop se je vrnil v Berlin in se podal takoj k Hitlerju na poročanje.

Sredi tega tedna bo vrnil italijanski zunanji minister grof Ciano obisk nemškemu zunanjemu ministru, s katerim se bosta sestala v Berlinu.

Po vesteh iz Berlina bo došlo te dni do sestanka med Mussolinijem, Hitlerjem in voditeljem Španije generalom Francom.

Nemški poslanik v Moskvi von Schulenburg je odstopoval iz sovjetske prestolnice Moskve v Berlin na posvetovanje s predstavniki nemške vlade.

Sovjetska vlada bo ostala dosledna svoji dosedanjim politikam do balkanskih držav in bo spoštovala prevzete obveznosti iz mednarodnih pogodb ter podpirala ohranitev miru in reda na Balkanu.

Bolgarske čete so že zasedle od Romunov odstopljeno južno Dobružo in so bile povsod sprejete z navdušenjem. Srečanje z romunskimi obmejnimi oddelki je bilo prisrčno.

V bolgarskem parlamentu je prišlo te dni do prepira, ko se je predsednik zahvalil državam osi Rim-Berlin za pomoč ob priključitvi Dobruže. Komunistični poslanci so proti tej zahvali vložili protest, češ da gre edina zahvala samo sovjetski Rusiji.

Med Romunijo in Madžarsko je zelo napeto razmerje, ker očitajo Romuni Madžarom, da vršijo v odstopljenem ozemlju velik teror nad tamkaj ostalimi Romuni.

Železno gardo je spravilo v Romuniji na oblast slabo in koruptno gospodarstvo ter zunanjepolitični neuspehi, ki so končali z veliko izgubo romunskega ozemlja.

Nemčija šteje po najnovejši statistiki skoro 99 milijonov ljudi in je za Rusijo največja država. Za njo pride Anglija 46,5 milijonov, Italija 44,4 milijonov, Francija 42 milijonov in Španija 25 milijonov.

Praščik prekosil v teku konja. Vse okrožje Bienville v ameriški državi Louisiani govori o Patootieju, praščiku-dirkaču. Pri dirki, ki jo je gledalo 4000 ljudi, je Patootie zmagal nad konjem, ki je sicer moral nositi pri tem dve osebi na svojem hrbtu. Ves teden je Leon Mitchell, poljedelski agent tega okrožja, vadi vrliga slaninarja na progi, ki je šla preko blata, peska in asfalta. Sledil mu je pri tem na izbornem konju, a po končani vaji mu je vedno postregel z njegovo najljubšo jedjo, mladim, sladkim krompirjem. Pri dirki je Patootie progol, ki je bila 2,8 km dolga, precej valovita, polna ovinkov, pretekel v 8 minutah. Seveda je morala policija na progi vzdrževati red, kajti mnogo zijal, zlasti mla-

Mogočni Jurij

Povest iz domačih hribov

*

V štirinajstih dneh moram pred poroto. Ker so moji dolgovi skoraj dvakrat tako veliki, kolikor se je dobilo za prodane Ledine, nimam drugega pričakovati, kakor da me bodo obsodili na več let. Ta misel me grozno mori. Ne morem Ti reči, kako mi je pri srcu. Če si bom še čakal, bom delal in delal, da povrnem vsem vse, kar so zaradi mene izgubili. Hvala Bogu, da mi ni treba biti v skrbeh zaradi Tvoje prihodnosti! Kakor mi je doktor Silan pravil, si po očetu dobila precej več, kakor si pričakovala. Vesel sem, da Ti ni treba več služiti in da si za vsak primer preskrbljena. Eno edino željo še imam, pa ta se mi ne bo izpolnila. Strašno rad bi Te še enkrat videl, le en sam krat. Pa si bom moral tudi to misel in to željo pregnati. Ne morem si namreč misliti, da bi Ti še kdaj hotela s kaznjencem kaj imeti. Nekaj pa Te, ljuba Tilka, lepo prosim. Bodi tako dobra pa pošlji mi svojo sliko in napiši na drugi strani vsaj svoje ime! Imel sem še od poroke sem Tvojo sliko; odkar Te ni bilo, sem jo vzel sto in stokrat v roke. Žal je ostala na Ledinah in se mi je gotovo že izgubila. Hudo mi je po njej, saj mi je bila spomin na edinega človeka na zemlji,

22 ki je mojemu srcu blizu. Ne bom si več upal in se Ti ne bom več približal, v srcu pa Te bom ohranil do smrti. Te tihe ljubezni mi nihče ne more braniti in tudi Tebi ne more biti v sramoto; saj je nihče ne vidi. Zdaj pa, ljuba Tilka, sklenem pisanje. Zbogom!

Iz vsega srca Te pozdravlja Tvoj nesrečni Jurij.

To pismo je poslal Končnik v posebnem ovitku Dobrovniki Trezki v Kaplo in jo je prosil, naj ga izroči njegovi ženi. Tilka pa ni bila več v Kapli pri Trezki, kakor je mislil Jurij, temveč je bila že deset dni na Ledinah na svojem. Pri razpravi so ji prisodili nepričakovano dediščino v znesu dve sto šestdeset tisoč kron. Že tedaj je podala pred sodiščem pravno veljavno izjavo, da prevzema poroštvo za vse mozeve neporavnane dolgove. Nekaj dni nato je od Blaža in Matije kupila Ledinekovo domačijo za dva in sedemdeset tisoč kron; brata pa sta ji prodala grunt le s pogojem, da ga ne prepusti nikoli svojemu možu, temveč da ostane ona posestnica.

Z vsilo se je vrgla Tilka na delo, da bi popravila, kar je bilo zanemarjeno. Še ni bila dva tedna na kmetiji, že je bila notranjščina hiše podobna pravi domačiji. Vedno so ji uhajale misli k možu. Od dne do dne je bolj nestrpno čakala na kako sporočilo iz Celovca. Saj so ji pri sodišču rekli, da bodo moža potem, ko je prevzela poroštvo za njegove dolgove, izpustili. Videti pa je bilo, da se to ni zgodilo, in ko je slednjič dobila možovo pismo, so splavali vsi njeni upi po vodi.

prenehala. V tej komisiji sta bili zastopani tudi Anglija in Francija, ki sta zdaj z Donave izrinjeni. Vsa donavska vprašanja bo odslej reševal poseben posvetovalen odbor, čigar stalni predsednik je nemški zastopnik dr. Martius, ki ima edini pravico sklicevati seje tega odbora. Ta pomembni sklep, ki popolnoma spreminja dosednji režim na Donavi, je bil sprejet pri nedavni donavski konferenci na Dunaju, katere so se udeležili zastopniki Nemčije, Italije, Madžarske, Slovaške, Jugoslavije, Romunije in Bolgarije. Vodstvo na Donavi je s tem prevzela Nemčija, ki se bo morala glede nekaterih vprašanj sporazumeti še s sovjetsko Rusijo, katera se po nedavni izjavi sovjetskega zunanjega ministrstva tudi smatra za donavsko državo in hoče pri Donavi imeti svojo besedo. Na dunajski konferenci je bil sprejet tudi sklep, da bo za nadzorstvo in varstvo plovbe skozi Železna vrata ustanovljen poseben odbor, v katerem bodo zastopniki Jugoslavije in Romunije, predsedstvo pa bo imela Nemčija.

Carino in trošarino v češko-moravskem protektoratu bo prevzela nemška uprava. Carinske meje med češko-moravskim protektoratom in ostalimi področji Nemčije bodo odpravljene 1. oktobra. Tega dne začnejo veljati v protektoratu nemški carinski predpisi. Carino in trošarino v protektoratu bo prevzela nemška uprava. Istočasno bo ustanovljeno nemško vrhovno finančno ravnateljstvo za Češko in Moravsko s sedežem v Pragi. Kmalu bo uveden v protektoratu tudi nemški davek na potrošnjo. S 1. oktobrom preneha češko-moravska carinska in finančna samostojnost.

Nevedne poučevati je dobro delo, ki ima pred Bogom še višjo ceno, če se ta pouk nanaša na dušo. Boga in večnost. Ta naloga pri-

Italijanski zunanji minister grof Ciano

pada učeči Cerkev in njenim organom, duhovnikom. Kjer ni dovolj duhovnikov, jim morajo priti na pomoč laiki. Tak posel vršijo v misijonskih pokrajinah laični katehisti, ki poučujejo pod vodstvom misijonarjev pogane, osobito take, ki se pripravljajo na krst. Slična naloga tudi pripada laikom v krajih, kjer ni dovolj duhovnikov. To velja n. pr. za Kolumbijo, državo Južne Amerike. V južnoameriških državah namreč vlada veliko pomanjkanje duhovščine. Radi tega bi prav mnogo šol moralo ostati brez verouka, ako ga ne bi laiki oskrbovali. V to svrhu je bil ustanovljen v Montevideu, glavnem mestu Kolumbije, »Katehitični institut«, ki služi predvsem za

šolanje laikov, kateri bodo po končanem tečaju namesto duhovnikov poučevali veronauk. Ker morajo takšni laični katehete imeti globljo bogoslovno izobrazbo, se v »Katehitičnem zavodu« poučujejo v raznih bogoslovnih predmetih. Delovanje zavoda pa se ne omejuje na laične katehete, marveč hoče biti tudi za druge katoličane, zlasti za člane Katoliške akcije visoka šola verske izobrazbe. In takšna izobrazba je danes potrebna ne samo v Ameriki, marveč tudi drugod in tudi v naših krajih. Katolicizem je danes v težki borbi zoper neverstvo in brezboštvo in potrebuje dobro izvežbanih borcev. Takšnih pa ni brez temeljite verske izobrazbe.

Slika severne Bukovine pod sovjetsko oblastjo

Nad šest tednov je minulo, odkar so vkorakale sovjetske čete v severno Bukovino, katero je morala odstopiti Romunija Rusiji. V tem kratkem času še nikakor ni mogoče reči, kako se bodo socialne in politične razmere spremenile v sovjetskem smislu.

Glavno mesto Bukovine so Černovice s 130 tisoči prebivalcev. Pod staro Avstrijo so nazivali bukovinsko prestolnico »mali Dunaj«, ki pa je danes povsem predrugačen. Po černoviških ulicah že po šestih tednih ruske zasedbe lahko vsakdo opazi, da sta popolnoma propadla obleka in obutev. Ljudje, ki so prišli z rdečo vojsko iz notranjosti Rusije, so nezadostno oblečeni, hodijo okrog v raztrganih oblekah, so obuti v ničvredna obuvala in je videti, da so že davno izgubili vsak smisel za dostojno in poštenega človeka vredno obleko. Ruske ženske, katere so se naselile po zapuščenih stanovanjih, so takoj oblekle tamkaj puščena oblačila, a so jih morali poprej poučiti, kako se jih je treba posluževati. Rusko

General Antonescu, diktator Romunije

Nemški zunanji minister von Ribbentrop

Pismo je dobila skoraj teden dni pozneje, ker je ležalo štiri dni v Kapli in dva dni v Podklancu. Treziko je namreč doktor Šilan spravil za Malo Gospojnico k sebi v Vrbo, naj bi si ogledala svoj bodoči dom. Dne 7. septembra se je odpeljala in dne 10. septembra se je vrnila v Kaplo. Tu je našla Končnikovo pismo in ga je v novem ovitku takoj poslala. Tilki v Podklanec. Podklanški pismonoša pa je šele drugi dan šel po kmetih pošto raznašat in tako je prejela Tilka pismo šele dne 12. septembra. Vsa razburjena je šla na samo in ga je hlastno prebrala, potem pa se je bridko razjokala. Niti besedica ni stala v pismu, ki bi pričala, da je sodišče njeno poroštvo sprejelo; torej tudi ni bilo upanja, da bi Jurij ušel poroti. Prebrala je pismo še drugič in tretjič in vedno bolj so jo silile solze. Ljubezen, usmiljenje in sočutje z nesrečnim možem jo je čisto prevzelo. Ko bi mu le mogla pomagati! Nikakor ne sme več čakati. Vsaj pisati mu mora, da ga potolaži. Ko je šla papir iskat, ji je prišlo na misel, da bo preveč časa minulo, preden pride pošta zopet skrižem. Ne, rajši pojde kar jutri zjutraj v Celovec pa se bo z Jurijem lepo pogovorila. Morda se ji tudi posreči, da najde dobrega advokata, ki bi ji moža rešil in oprostil. —

Ves dan je mislila le to, kako bi mogla možu pomagati. Ko so povečerjali in odmolili rožni venec, se je umaknila v svojo sobo in se jela za jutrišnjo pot pripravljati. Med drugim je poiskala več fotografij, ki jih

je hotela Juriju nesti. Na svojo najnovejšo je napisala zadaj besede: »Tilka, ki bo ostala večno Tvoja.« Zopet so jo oblike solze.

Tedaj je prisluhnila, nenavaden ropot na lopi spodaj jo je vzdramil. Moški koraki so se začuli po stopnicah. Potem je rahlo potrkalo. Oklevala je in vendar rekla: »Naprej!« Duri so se odprle, v durniku je obstal postaven moški, ki ga Tilka pri motni razsvetljavi ni spoznala. Potem je prišlec že pohlevno poprosil:

»Tilka, prosim za prenočišče.«

»Jurij, ti? Ali je mogoče?« je kriknila, planila k njemu in ga zgrabila za roko.

Z obema rokama je stisnil njeno in jo venomer stiskal, pri tem pa ponavljal:

»Bog ti povrni, Tilka! Boglonaj! Boglonaj!«

»Kaj ti je, Jurij?« se je branila. »Zakaj me lonaš?«

»Saj samo zato sem prišel. Ti si me odkupila, ti si me rešila sramote.«

»Torej je le uspelo? Bogu bodi hvala! O, kako sem vesela, da si prišel! Zdaj naju ne sme nič več ločiti.«

»Tilka! — Tilka! Ali smem res pri tebi ostati?«

»Kam pa hočeš drugam, ljubi? Saj sva se pred Bogom in ljudmi eden drugemu obljubila.«

Gledala sta se, potem pa objela in se nista nehala poljubljati. Tilka se je jokala, Jurij je stokal, dolgo se nista mogla pomiriti. Ko sta pozneje sedela za mizo,

dih, je stvar vzelo manj resno, nego bi bilo treba in so vrli živali na vse načine nagajali, tako da je na nekem mestu padla celo v jarek, iz katerega pa se je hitro izkopala in je konja spet prehitela. Po tekmi je bil konj ves upehan, medtem ko se je Patootie z vsem mirom spravil na svoj ljubi krompir...

Kako je porazdeljena mornarica štirih držav na Črnem morju? Obale Črnega morja si delijo štiri države, Rusija, Romunija, Turčija in Bolgarija. Rusija je najmočnejša država ob Črnem morju, posebno sedaj, ko si je vzela Besarabijo in dobila nadzorstvo nad izlivom Donave. Za varstvo svojih koralist ima Rusija na Črnem morju precej številno vojno mornarico,

mestno ženstvo nogavic niti ne pozna, moškimi pa je ovratnica španska vas. Po zasedbi je opaziti, kako so začeli pravi Černovičani opuščati ovratnice, da bi zgedali bolj preprosto ter po rusko. Zanimivo je tudi to, da je sovjetska oblast pozvala prebivalstvo, naj ne nosi poleti usnjatih čevljev, ampak lesene cikle, ker usnjato obuvalo nujno potrebuje vojaštvo. Bukovinski kmet se bo moral odvaditi opank iz usnja.

Koj po vkorakanju rdečih čet v Bukovino in po prevzemu oblasti je bil velik del prejšnjih uradnikov aretiranih, predvsem pa predstavniki romunske policije.

Za uradniki so prišli na vrsto veleposestniki in za temi vsi boljši bukovinski kmetje.

Ker so zapori povsod prenapolnjeni, čeprav so bili od Rusov izpuščeni vsi prejšnji kaznjenci, zapirajo sedaj aretirane v železniške vagone, in sicer po 30 ljudi v enega. Ko je vagon poln, ga skrbno zaklenejo in se odpelje v neznano smer. Čez nekaj časa se zopet povrne na glavni kolodvor v Černovice le s prav neznatnim delom aretiranih. Kje so pa ostali drugi, doslej ni bilo mogoče dognati. Vsak, kateri se zanima za usodo izginulih, zapade nevarnosti, da tudi njega zaprejo v železniški vagon in ga odpeljejo. Samo žena lahko vpraša po zaprtem možu in z njo se sovjetski uradniki celo prijazno razgovarjajo. Nobena od teh žen in mater pa doslej ni zvedela, zakaj je bil njen mož zaprt v vagon in kam so ga odpeljali.

Bukovinsko prebivalstvo nezno trpi radi ovaduštva.

Doslej je bilo pod sovjetsko vlado še zelo malo ljudi zaposlenih. Pretežna večina Bukovinanov je brezposelna. Sovjeti pa neprestano zagotavljajo, da bodo vsi dobili delo.

Doslej še ni bil nameščen niti en nov uradnik, kateri ne obvlada ruskega uradnega jezika. Pa tudi stari in v službah puščeni uradniki se morajo v najkrajšem času naučiti rusčine, ker sicer jih bodo napodili.

Vse se čudi dejstvu, da izplačuje sovjetska oblast pokojnine v isti izmeri, kakor pod Romunijo. Pokojnine pa za nove razmere nikakor niso zadostne, ker se je s sovjetsko zasedbo prikazala tudi draginja.

V nekdanji jubilejni Franc Jožefovi vojašnici so uredili nekake ljudske kuhinje. Po cele ure čakajo dolge vrste revežev in meščanov, ki so čez noč zgubili vse dohodke ter premoženje, preden jim usujejo v skodelice nekaj tople hrane.

Starejši Černovičani so zelo začudeni, da sovjetska oblast ni zasegla niti enega od večjih mestnih stanovanj, četudi so nekatera zelo razsežna. Nikdo se doslej ni dotaknil pohištva onih meščanov, ki so pobegnili pred Rusi. Tudi

do kakih plenitev ni došlo. Vse je prepričano, da se bo sigurno v tem oziru nenadoma zgodilo nekaj čisto nepričakovanega.

Prazna stanovanja so namreč koj po vkorakanju sovjetskih čet zapečatili in jih bodo najbrž nakazali ruskim častnikom ter uradnikom.

Na dnevnem redu so nočni pobezi preko nove rusko-romunske meje. Mestni ljudje se pustijo s kmečkimi vozovi prepeljati v bližino meje. V temnih nočeh se odpravijo peš preko bukovih gozdov in se javijo pri prvi romunski oblasti. Romuni pošljejo vsakega pobelega juda takoj zopet nazaj. Rusi dovolijo vsakemu povratek v severno Bukovino, kateri je

CROATIA BATERIJE

žepne anodne-ogrevače, izdeluje samo domača tvornica

CROATIA
tovarna baterij

JOSIP PASPA,
Zagreb, Koturaška 69.

bil tamkaj rojen, četudi je prebival doslej kje drugje. Slednje velja brez izjeme za vse narodnosti.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Podpolkovnik g. Davorin Žunkovič umrl. V Ptujju so pokopali 20. septembra ob veliki udeležbi g. Davorina Žunkoviča, upokojenega podpolkovnika. Rajni je bil navdušen ter neustrašen Slovenec v častniškem stanu, kjer je bilo nevarno poudarjati slovensko prepričanje ter zavednost. Mnogo je pisal znanstvenega o starih Slovanih. Po prevratu je bil nekaj časa poveljnik mariborske kadetnice. Pokoj je preživel v Mariboru in zadnja leta pa v Ptujju. Dosegel je visoko starost 81 let. Pred par leti je še rad dopisoval v »Slov. gospodarja«. Zavednemu slovenskemu častniku ostani ohranjen časten ter hvaležen spo-

min, preostalim sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Smrtna kosa v Murski Soboti. Prejšnji teden je smrt pretrgala nit življenja kamnoseškemu mojstru Jožefu Močniku, ki je že nekaj časa bolehal. Dočakal je starost 56 let. — Nekaj dni pozneje pa je umrla tudi učiteljica Helena Feher, ki je nad 40 let poučevala po naših krajih, zato so jo zelo cenili in spoštovali. Dočkala je lepo starost 79 let. Oba pokojnika sta imela precej znancev in prijateljev, zato se je njihov pogreb udeležilo mnogo ljudi. Bog jima daj nebesa!

Načrti z neobdelano zemljo v Franciji

Načrt z neobdelano zemljo

Francoska Petainova vlada si je stavila med drugim tudi kot eden najvažnejših ciljev: velik del francoskega naroda popeljati iz mest nazaj na deželo. Ob priliki omenka te važne naloge moramo še beležiti, da je danes v Franciji sedem milijonov hektarov neobdelane zemlje. To znaša dvakratni obseg Nizozemske in poldrugokratni Švice.

Pomanjkanje kmečkega življa

Četudi Franciji nikakor ne manjka zemlje, pa ji primanjkuje zelo mnogo kmetov. V nobeni evropski državi se ni beg z dežele tako usodepolno razpasel kakor ravno na Francoskem. Zakonodajci, kateri so prevzeli krmilo države po vojnem porazu, hočejo poskusiti, da bi beg z dežele zajezili in da bi te begunce popeljali nazaj na kmetije. Predvsem bodo spremenili zakon o podedovanju, kateri je še

Vaš sosed nima nobenega časopisa. Kaj boste storili?

iz Napoleonovih časov. Sin, ki je določen za gospodarja in je ves čas delal doma, deduje po smrti staršev enakomerno z drugimi dediči. To pa vodi v tolikih primerih do razkosanja kmetij.

Pogubonosni 40 urni delovni teden

Najslabše je vplival na francosko kmečko gospodarstvo od socialdemokratskega voditelja in ministrskega predsednika Leona Bluma vpeljani 40 urni tedenski delovni čas. Zelo veliko je bilo število kmečkih sinov ter hlapcev, kateri se niso mogli še nadalje zoperstavljati mestni privlačnosti, ko so slišali, da je treba pravemu Francozu le 40 ur dela tedensko, in pri tem malenkostnem trudu so visoke plače in sta sobota ter nedelja praznika.

Izgin manjših posestev in padec prebivalstva
Od leta 1892. do 1926. je izginilo v Franciji 1.700.000 malih ter srednjih kmečkih domačij. V mnogih primerih izbris malih kmetij ni imel kvarnih posledic. Večkrat je dovedel nakup manjših posestev do zaokroženja sosednih večjih gruntov. Kljub temu pa ni znak zdravega poljedelskega razvoja, da je padlo v

ki jo sestavljajo velika oklopnica »Pariška komuna«, štiri križarke od 6000—8000 ton, ena matična ladja za letala, dve torpedovki, 30 podmornic, 12 manjših ladij in 60 torpednih čolnov. — Turško brodovje ima na istem morju oklopnico »Javuz«, dve križarki po 4000 ton (razen teh sta še dve v gradnji), osem torpedovk in 17 podmornic. — Romunija ima samo dva rušilca (dva sta v gradnji), precej močno pa je njeno donavsko brodovje, ki more v potrebi operirati tudi na Črnem morju. — Bolgarija ima štiri patrolne ladje in dve manjši torpedovki.

Tudi kralj se mora legitimirati. Londonski listi poročajo, da je kralj Jurij te dni ponoči obiskal neko tovarno strelišča. Spremljal ga je mi-

sta bila tako prevzeta od ganjenja, da dolgo nista našla besede. Šele čez nekaj časa je rekel on:

»Tilka, ali mi moreš odpustiti? Toliko hudega sem ti prizadejal.«

»Več ko preveč si za to trpel,« mu je odgovorila; jaz ti nimam kaj odpuščati.«

»Tilka, ti si angel, toliko dobrote si nisem zaslužil. Dokler bom živ, bom tvoj dolžnik.«

»Na to ne bova več mislila. Vse bo spet, kakor je bilo nekdanj.«

»To ne more več biti. Jaz sem berač, ti pa si bogata. Eno veselje le imam: da so Ledine tvoje.«

»Kar je moje, je tudi tvoje. Četudi je grunt name napisan, gospodar boš ti.«

»Ne, ne! Vesel sem, če smem ostati pri tebi ko tvoj zadnji hlapec.«

»Za božjo voljo, Jurij, ne govori tako! Saj niti veš ne, kako te imam rada.«

»Jaz tebe! Kako sem hrepenel po tebi!«

»Tvoje pismo sem žal šele davi dobila. Jutri sem hotela k tebi v Celovec. Povej, kako si se rešil!«

»Včera popoldne sem moral iznenada na zaslišanje. Ko sem obširno razložil, kako sem zabredel v dolgove, ne da bi bil kdaj koli hotel koga goljufati, so mi gospodje rekli, da si ti za vse moje dolgove prevzela poroštvo in da ni več vzroka, da bi me še držali, ker so vsi moji upniki kriti.«

Pri zadnjih besedah se je mož po vsem životu tresel.

»Jurij, Jurij, kaj pa ti je?« se je žena prestrašila.

»Nič, nič. Zmeraj še me trese kakor v mrzlici, če se spomnim, kako mi je bilo... Ta nenadni preobrat — ta sreča — tvoja dobrot — Tilka!«

»Ti ubogi, ljubi Jurij!« se je jokala.

Šele čez nekaj časa sta se oba toliko pomirila, da sta si mogla povedati, kako se jima je godilo, kar sta bila ločena. Več ko eno uro je pripovedovala ona.

»Revček!« se je tedaj spomnila žena. »Kaka sem! Govorim in govorim in pozabim na večerjo zate. Gotovo si lačen po dolgi vožnji.«

»Ne. Bil sem ves popoldne pri Dobrovnikovi Trezki v Kapli in sem se zvečer le ta kratki kos od Kaple sem do Podklanca pripeljal.«

»Nekaj pa moraš večerjati. Pojdi, greva v kuhinjo, da bova skupaj! Ti bom kaj dobrega napravila.«

»Hvala ti, Tilka, jesti danes ne morem več. Sem moral pri Trezki v Kapli večerjati. Trezika je dobra, zvesta duša.«

»Ali veš, da se bosta z doktorjem Silanom vzela?«

»Da, pravila mi je. V štirih tednih že bo poroka. Ta dva bosta srečna. Trezika bo dobila dobrega moža.«

»Jaz pa sem že danes dobila dobrega moža,« je rekla Tilka veselo. »Srečna sem ko na dan najine poroke. Nič več ne sme najine sreče kaliti.«

25 letih med 1911 in 1936 podeželsko prebivalstvo od 55,8 na 46,6 odstotkov celotnega števila prebivalcev.

Statistični pregled

Da bo mogoče Petainovi vladi poskrbeti vrnitev Francozov nazaj na kmete, morajo sestaviti občinski predstojniki seznam vseh v občinah opuščeni kosov zemlje. V teh seznamih mora biti zabeleženo, kdo je posestnik ali kdo uživa pridelke, dalje mora biti navedeno, ali so na opuščeni posesti še poslopja in ali je še mogoče v njih prebivati. Z omejeno statistiko hoče dobiti poljedelsko ministrstvo pregled glede obsega zemlje, katero bi bilo mogoče zopet naseliti in obdelati.

Težava naselitve

Po izjavi francoskega poljedelskega ministra Caziota ne bo največja težava v pripravi posestev, ampak v naselitvi. Premestitev onih kmečkih sinov in hlapcev iz mest nazaj na deželo, katere je izvabilo dobro plačano delo vojne industrije, bo primeroma lahka. Večje težave se bodo pojavile pri onih kmečkih ljudeh po mestih, ki so že skozi cele rodove tamkaj zaposleni.

Dopisi

Mežiška dolina

Št. Danijel nad Prevaljami. Morda še ne veste, da smo imeli 1. septembra skromno, a za nas pomembno slovesnost, da smo namreč s tem dnevom dobili svoj lastni poštni urad? S tem se je izpolnila naša dolgoletna želja. Slovesnosti otvoritve, ki se je pričela ob 10, so se med lepim številom domačinov z g. župnikom in šolskim upraviteljskim ter sosedov iz Prevalj udeležile tudi pomembnejše osebnosti, kakor: naš bivši poslanec g. Karel Gajšek z gospo, g. Bajuk, personalni šef iz Ljubljane kot zastopnik poštnega ravnatelja, g. postajenačelnik Fabijani iz Prevalj z gospo, upravnico prevaljske pošte, g. banski svetnik in župan prevaljske občine Kugovnik, g. Ludovik Grafenauer, bivši tukajšnji šolski upravitelj, gđc. Karolina Boc, začasna pomožna poštarica tukajšnjega novega poštarja i. dr. Prvi je spregovoril ugledni domačin, slovenska korenina, bivši župan in predsednik krajevne KZ g. Kumprej, p. d. Pluder, ki je bil pred kratkim odlikovan z redom sv. Save, za njim g. banski svetnik in prevaljski župan Kugovnik, nato bivši narodni poslanec g. Gajšek in končno g. Bajuk, ki je v imenu poštnega ravnateljstva v Ljubljani otvoril pošto. Naš novi poštar je g. Ferdinand Marin, p. d. Rifl, tuk. trgovec in gostilničar, ki je goste po otvoritvi prijazno pogostil. Ker pa je 4. septembra moral zopet oditi na orožne vaje, ga začasno namestuje pomožna poštarica gđca Karolina Boc. Zelo se veselimo tega napredka, ki pa ga nismo dosegli

Ali si upate pridobiti »Slovenskemu gospodarju« vsaj enega novega naročnika?

Kritika novih načrtov

Omeniti moramo še to, da je v Franciji mnogo preizkušenih mož, kateri gledajo presneto nezaupljivo na povrnitev nekoč kmečkoga ljudstva iz mest nazaj na deželo. Kritiki najnovejših francoskih agrarnih načrtov trdijo, da je za velesilo prav tako potrebno, da razpolaga z dobro urejeno industrijo, kakor z zdravim poljedelstvom. Žrtve industrije za povzdigo kmetijstva bi bile v očeh nevernih Tomazev uničenje francoskega položaja kot velesila v svetu. Moderne armade si ne moremo predstavljati brez velike industrije. Opustitvi ali znatnemu skrčenju industrije mora nujno slediti padec velesilskega značaja Francije.

*

Kar smo beležili v tem sestavku z ozirom na poraženo Francijo, so zaenkrat samo še načrti Petainove vlade, do kojih uresničenja je še daleč in se bo mogoče uspešno lotiti tega dela, ko bo padla odločitev evropske vojne med Nemčijo ter Anglijo.

brez posebnega posredovanja nekaterih vplivnih oseb, katerim se za ta njihov trud javno zahvaljujemo!

Sv. Urh na Strojni. Blagoslovitev našega novega zvona in prenovljene pokopališčne kapelice, ki nam jo je umetniško prenovil in poslikal slikar g. Schatter iz Guštanja, se je pri krasnem vremenu in ogromni množici ljudstva slovesno izvršila dne 4. julija. Cerkvene obrede je opravil škofov pooblaščenec, duhovni svetnik in dekan Mežiške doline g. Hornböck ob asistenci. Ker je bilo takrat opaziti več fotografskih aparatov, prosimo dotične amatere, da bi nam blagovolili poslati s svojim naslovom vred od vsakega posnetka po en izvod na ogled, ker si želi marsikdo kako sliko naročiti za spomin, pa tudi župnijski urad sam za župnijsko kroniko. Najbolje, da pošljete na naslov: župnijski urad Sv. Urh na Strojni, p. št. Danijel nad Prevaljami. — Da pa moremo skleniti račune za nabavo novega zvona, lepo prosimo še enkrat vse one, ki obljubljenega daru še niso izročili v ta namen, ali pa one, ki nameravajo še kaj darovati, da bi blagovolili to čimprej storiti, da bomo vedeli, pri čem smo! — Cerkveno predstojništvo.

Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Dravsko polje

Dolena-Ptujska gora. V petek, 13. septembra, smo imeli prvo razstavo in premovanje plemenske živine pingavske pasme pri pred dvema letoma ustanovljenem selekcijskem društvu v Doleni. Z veliko skrbjo in strahom smo pričakovali prihoda komisije, kar ni nič čudnega, ker smo bili sami začetniki. Toda že prve besede od strani komisije so nam zjasnile naša čela in dobili smo upanje, da morda le ne bo vse napak. Komisija, v kateri so bili zastopnik banske uprave g. svetnik inž. Oblak, zastopnik Zveze selekcijskih društev v Ormožu g. Bedjanič, zastopnik okrajnega kmetijskega odbora v Ptujju g. svetnik Źustič, žvinozdravnik g. dr. Jedlička in g. Turin, je takoj začela ocenjevati razstavljenjo živino. Razstavljen je bilo 49 komadov, in sicer: 2 bika plemenjaka, 26 krav skupine A, 9 krav skupine B, 4 telice nad 15 mesecev in 8 glav mladine (od tega 5 bikcev). Večinoma vsa živina je dobila prvo in drugo oceno, nekaj glav pa tretjo. Izbira je bila prav težka, saj je bila ena žival lepša od druge, posebno pri mladini. Nagrajene so bile vse živali, in sicer: bika plemenjaka vsak po 200 din krave od 100—160 din, telice in mladina pa po 60—80 din. Skupno je bilo razdeljenih 3660 din. Preden je komisija razdelila priznalna darila, je navzoče žvinoorejce pozdravil g. svetnik inž. Oblak, ki je izrazil svoje veliko zadovoljstvo, da je našel pri enem najmlajših društev tako lepo živino, in to v kraju, kjer je najmanj pričakoval. Za njim je spregovoril g. Bedjanič, ki je po zdravju opozoril na nekatere pomanjkljivosti, zlasti je poudarjal, da moramo držati živino čisto in snažno. Za njim je govoril g. svetnik Źustič, ki je nakazal glavni smoter selekcijskih društev, to je vzgoja čim boljše in plemenitejše mlade živine. Obljubil je tudi za prihodnjo zimo prireditve tečaja o pravilnem delu v selekcijskem društvu. Navzoči bivši tajnik društva je potem v imenu vseh žvinoorejcev pozdravil po vrsti vse navedene gg. zastopnike raznih uradov in oblasti, kakor tudi vse druge, se vsem zahvalil za veliko pozornost ter skrb in obljubil, da se hočemo v bodoče še bolj potruditi, vse pomanjkljivosti popraviti, da si bo društvo sedanjo pohvalo res zaslužilo. Nato je sledila razdelitev nagrad. Da so mogle biti razdeljene tako lepe in toliko nagrad, se moramo zahvaliti predvsem banski upravi, Zvezi selekcijskih društev, okrajnemu kmetijskemu odboru v Ptujju, občinam Ptujska gora in Sv. Vid ter nazadnje tudi posojilnici v Ptujju, ki je dala na razpolago potreben prostor ter se končno tudi odrekla prisojeni nagradi v korist drugim nagrajencem. Vsem navedenim ustanovam izrekamo tem potom še enkrat najlepšo zahvalo, obenem pa prosimo, da nam ostanejo tudi v bodoče enako naklonjene, ker živimo in delamo v najtežjih haloških krajih. Po zaključku tako lepo uspele prireditve smo se razšli z željo in trdnim sklepom, da se hočemo v bodoče še bolj potruditi, da bo naša prihodnja prireditve še lepša, boljša in večja.

Slovenske gorice

Sv. Benedikt v Slov. goricah. V nedeljo, 1. septembra, je po rani službi božji blagoslovil g. de-

»Nič več,« je potrdil ganjeno; »skalilo jo je le to, ker sem na Boga pezabil.«

»Jurij, Našo ljubo Gospo pa si zmeraj častil in Ona te ni zapustila.«

Tilka je pokazala skozi odprta vrata na veliko Marijino podobo v spalnici.

»Da, Naša ljuba Gospa me je držala pokonci v najhujših urah. Njej se morava zahvaliti.«

Stopila sta v spalnico, pokleknila eden zraven drugega pred lepo Marijino podobo in sta tiho molila.

XIII.

»Vrba dne 29. julija 1895.

Ljuba Tilka!

Zadnje pismo, ki sem ga naslovila na Tvojega moža, je bilo bolj kratko. Zdaj, ko si gotovo spet pokonci in zdrava, ti moram pisati.

Iz vsega srca me je veselilo, da je bilo vse v redu in prav in da sta dobila zopet zdravega otroka. Bog ga živi in ohrani zdravega in pridnega! Na moje ime bi ga ne bilo treba krstiti — Ančka ali Tilka bi bilo prej pri roki —, veseli me pa 'Trezika' že in mojega moža še bolj. Žal mi je bilo, da sama nisem mogla h krstu; Ivan me same ni pustil na pot, on pa prav tiste dni ni utegnil. Zato pa se v kratkem pripravita, bova kar nepričakovano prišla nad vaju. Na 12. avgusta namreč se

spravljava šele na ženitovanjsko popotovanje na Brezje in potem v domače kraje. Prav za prav me nič ne veseli, ker sem vsa srečna v tem kraju. Moj Bog, kako sem bila obupana, ko so mi mati umrli in nisem imela nikogar svojega več! Zdaj pa imam predobrega človeka, ki mi je bliže ko mati in oče. Nikdar bi se mi tudi ne bilo sanjalo, da bom imela kdaj tako lep dom. Kraj je nebeško lep, skozi okno gledam na jezero; opravo pa sem si s tvojim bogatim darilom lahko tudi tako nakupila, da jo ljudje, ki k nama pridejo, kar občudujejo. Ljudje menijo, da sem bila bogata, ker jim Ivan zmeraj pravi, da je vse moje, da sem mu vse to prinesla za doto. Tistih šest sto goldinarjev, ki sem mu svojih prinesla v zakon, je hranil v hranilnico in ne pusti, da bi od tega kaj vzela. Pravi, da bo že on poskrbel za to, kar potrebujem. Pa mi ne da le toliko, kar potrebujem, ampak še dosti več. Oblek imam več ko preveč, on pa pravi, da jih je še premalo. Zmeraj mi še kaj prinese in me tako razvaja, kakor me še nihče razvajal ni. Zadnjič sem omenila, da bi rada kakega kanarčka. Pa mi jih je nanosil, da mi je že kar preveč; saj je s takimi pticami dosti dela. Povrh pa pripelje vedno še tropo otrok, da jim pokaže ptice. Potem žvižga s pticami in se smeji z otroki in je sam kakor otrok. Zmeraj je dobre volje, čeprav ima dela čez glavo, ker hodijo ljudje od blizu in daleč k njemu.

nister Morrison. V bližini tovarne je avto ustavila patrolja prostovoljne obrambne službe. Na vprašanje, kdo je v avtomobilu, je šofer odgovoril: »Njegovo veličanstvo kralj.« — Poveljnik straže pa po vsej priliki ni verjel vozačevim besedam, kajti sam je odprl voz. Šele potem, ko se je prepričal, da je v vozu res kralj, je avtomobil lahko nadaljeval vožnjo.

Vse za obleke. Pred sto leti je umrl v neki francoski norišnici Beau Brummel, mož, ki je izdelal v manj kakor tridesetih letih 600.000 švicarskih frankov za obleke. Njegove srajce so stale po 200 frankov. Nekoč je preležal osem dni v postelji, ker se je sramoval s ponošenim ovratnikom stopiti na ulico.

(Dalje sledi)

kan dogotovljeno sadno sušilnico in izrekel iskreno zahvalo domačim in zunanjim dobrotnikom za njih pomoč v lesu in denarju. G. inštruktor Tkave z Vinarske in sadjarske šole v Mariboru pa nam je prav lepo razložil, kako je treba postopati pri sušenju različnega sadja, in pohvalil tukajšnje sadjarsko in vrtnarsko podružnico, ki je poleg državne ceste postavila tako lepo sušilnico z 32 lesami, pod čije streho se nahaja prostorno skladišče za nakupovanje sadja, ki je prav izvrstno služil lenarški zadrugi. Od 16. do 19. septembra smo poskusili sušiti sadje in je sušilnica brezhibno delovala. V začetku oktobra bomo že sušili pozno sadje. Seveda letos ni veliko sadja za sušenje, ko ga kupci vsega pokupijo, ker sadna letina ni obilna. Sušilnico so prišli pogledat že od raznih strani in vsem se je dopadla. Prišel je tudi g. kmetijski referent Novak iz Maribora desni breg s Framčani in jim je ugajal Galesov tip sušilnic. Naša sušilnica po obsegu še prekaša veliko Stojkovičevo. Pripričani smo, da nam bo v bodočih letih izvrstno služila.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Dne 6. oktobra priredi Prosvetno društvo tombolo. Čisti dobiček je namenjen dograditvi Slomšekovega doma. Ker so dobitki zelo lepi, zato vabimo vse prijatelje, da se udeležijo tombole in s tem podprejo našo delo!

Sv. Urban pri Ptujju. V nedeljo, 29. septembra, napravijo mladenke ptujskega okrožja izlet k Sv. Urbanu. Spored: ob 9 zbirališče v farnem domu; ob 10 sv. maša s pridigo (govori g. p. Alojz Horvat); po sv. maši zborovanje v farnem domu. Prva pozdravi s. Lizika Putrovič, okrožna predsednica, nato slede pozdravi posameznih skupin. Pesmi. Govor katehistinje Olge Zdravec. Deklamacija. Govor g. Pavle Zazula, učiteljice v Ptujju. Zaključna pesem. Ob 14 večernice in nato nastop posameznih skupin.

Polenšak pri Ptujju. Fantovski odsek in Dekliški krožek od Sv. Urbana prideta k nam gostovat v veseligr »Skapinove zvižake«. Zato v nedeljo, 29. septembra, ob treh popoldne vsi v šolo na Polenšak, kjer bo igra. Smeha bo na cente in nikomur ne bo žal. Prav vladno vabimo tudi vsa bratska društva in prijatelje katoliške prosvete!

Slovenska Krajina

Murska Sobota. S pričetkom šolskega leta je življenja v naši metropoli mnogo živahnješe. 723 dijakov in dijakinj, kolikor se jih je letos na naši gimnaziji vpisalo, je prineslo k nam mnogo mladostnega razpoloženja. Toliko učencev na naši gimnaziji še ni bilo. Gimnazijsko poslopje ima le osem učilnic, a dijaki so razdeljeni v 16 oddelkov, zato so vsi prostori ves dan zasedeni. To dejstvo utemeljuje potrebo polne gimnazije, za katero smo se tako dolgo borili, ter jasno kaže, da je že skrajni čas, da naša gimnazija dobi novo, potrebam odgovarjajoče poslopje. — Dne 14. septembra so se v Delavskem domu zbrali zastopniki Zveze poljedelskih delavcev in Zveze združenih delavcev ter so s posebnim dogovorom uredili medsebojne odnose. Obenem se je ZPD včlanila v ZZD, kar je za naše sezonske delavce, ki jih je nad 12.000, velikega pomena. Odslej bodo uživali iste pravice kot industrijski in obrtniški delavci. Tozadeven dogovor je bil podpisan v nedeljo, dne 15. septembra. — Naše pevsko društvo »Zarja« je pred kratkim priredilo uspešen koncert v Slatini Radenci, katerega je poleg letoviščarjev posetilo mnogo ljudi, ki so bili z izvajanjem naših pevecv zelo zadovoljni. — Aleksandrova cesta bo zopet dobila lepše lice, kajti odvetnik g. Bajlec je začel na vogalu Aleksandrove ceste in Kolodvorske ulice, ki je bil doslej nezazidan, graditi novo moderno stavbo. — Pred dnevi je bila pri nas svečana otvoritev polne trgovske šole, ki ima pravico javnosti. Zaslug za to pomembno pridobitev gre predvsem požrtvovalnemu delu tukajšnje Združbe trgovcev. — Prejšnji teden se je posestnik Horvat Matija iz Otovcev na okrajnem sodišču tako daleč spozabil, da je hotel s palico napasti sodnega starejšino g. dr. Šumenjaka, ki ni mogel ugoditi njegovi zahtevi, da bi se dražba njegovega posestva ustavila. Divjaški napad so prisotni preprečili, a možakarja so aretirali in bo čutil zakonske posledice.

Dolnja Lendava. S tukajšnjega sodišča je bil premeščen za jetničarja na okrajnem sodišču v Soboti g. Majerič Josip. — Z naše davčne uprave je bil odpuščen Ladislav Dolgoš. Na njegovo mesto je prišel zaveden Sloverec g. Prša Ludovik iz Ižekovec. — Posestnik Klamfar Franc iz Dolge vasi si je pri sekanju drv po nerodnosti odsekal palec in kazalec.

Motovilci. Z veseljem smo vzeli na znanje vest, da je bil naš rojak g. Matija Cantala, duhovnik oo. lazaristov v Ljubljani, te dni imenovan za superiorja (predstojnika) oo. lazaristov v Ljubljani. G. Cantala, ki je že marsikateremu revnemu prek-

Ali imate toliko poguma, da boste nagovorili soseda, da si bo naročil »Slovenskega gospodarja«?

murskemu dijaku pomagal iz bede ter mu prekrbel košček prepotrebne kruha, k imenovanju iskreno čestitamo in prosimo Boga, da bi ga ohranil še mnogo let čilega in zdravega, da bi še dolgo ostal dobri oče in tolažnik naših revnih ter pomoči potrebnih dijakov!

Bogojna. V nedeljo, 15. septembra, so nam naši dijaki priredili prav lep popoldan, kjer smo se nasmajali do solz in s tem pozabili na vse križe in težave današnjih dni. Igrali so namreč veseligr »Lumpacius Vagabundus«, ki je vse navzoče spravila v prav dobro voljo. Želeli bi, da nam slične zabave večkrat priredijo.

Mursko polje

Ljutomer. Dne 8. septembra se je vršil občni zbor Dekliškega krožka. Obilna udeležba je znak, da je društvo med dekleti priljubljeno. Dekleta spoznavajo pomen organizacije, zvesto sodelujejo v krožku in iz njega črpajo moči za življenje. Dne 10. septembra pa so imeli občni zbor fantje. Tudi ti spoznavajo vrednost organizacije, saj to jasno dokazuje število članstva. Na občnem zboru so sklenili, da bodo v bodoče še bolj agilni, da bodo zastavili vse svoje mlade moči za delo v organizaciji, za napredek mlade stavbe, kajti FO je res kakor stavba, ki so ji pred štirimi leti postavili temelj in sedaj raste iz dneva v dan, ki pa še ne bo kmalu dogotovljena, kajti moč odseka se mora dvigati vedno. Fantje, le pogumno naprej ter s pogumom premagajte vse zapreke! V tretje gre rado. Tako se je v nedeljo, 22. septembra, vršil krasno uspešni občni zbor Prosvetnega društva. Tudi prosveta je izpolnila svojo dolžnost, da bo lahko nemoteno poslovala naprej, da bo njeno delo za izobrazbo ljudstva lahko procvitalo. Ljutomersko Prosvetno društvo se v polni meri zaveda svoje dolžnosti. Na mesečnih sestankih se obravnava določena tvarina, ki danes zavzema kmečke misli, drugič delavska vprašanja in spet verska načela. Naša društva so izpolnila svojo dolžnost, da so izvršila občne zbere, sedaj jim pa samo želimo, da bi jim Bog dal obilo svojega blagoslova v novi poslovni dobi! — Prosvetno društvo vprizori v nedeljo, 29. septembra, dramo v treh dejanjih »Prokletstvo greha«. Ker je vsebina lepa, zajeta iz življenja, ste k prireditvi vsi iskreno vabljeni!

Haloze

Sv. Andraž v Halozah. Leto, v katerem se nahajamo, je nekako nesrečne oblike. Prva nadloga je bila izredno dolga in ostra zima, ki nam je napravila ogromno škodo na goricah in sadonosnikih, enako tudi na zimskih posevkih; kar pa ni uničila zima, pa je vzel rja, tako da skoraj ni niti semena nazaj. Tudi od koruze ni pričakovati dobrega pridelka, ker je še sedaj ponekod komaj pognala klasje in je že močno prizadeta od rje. Ajdo pa bo skoraj gotovo uničil mraz, ki se nam je 13. septembra že javil. Drugo in največje zlo pa trpimo na goricah, ki so po večini popolnoma uničene od peronospor. Zato gledamo Haložani z obupanostjo in žalostnim srcem v bližajoči se čas trgatve, ko se ne bo razlegala vesela pesem trgčev, kakor druga leta, ker ne bo kaj brati, posebno pa še v prihodnje leto, ko bo vladalo v Halozah veliko pomanjkanje in še večja revščina kakor je sedaj. Saj bo že sredi zime veliko družin brez kruha, kupiti pa ne bo za kaj, ker ni zasluzka, kar pa moramo kupiti, pa se draži iz dneva v dan, prodati pa ne bo kaj, ker je naš edini in glavni pridelek, vino, popolnoma uničen. Kako bomo živeli? — Romanje na Svete gore pri Sv. Petru smo se Andražani udeležili v izredno lepem številu. Saj nas je več kot sto pohitelo k Materi božji na gor zahvalit se za dobroto, ki smo jih prejeli, in se še za naprej priporočat Njeni mogočni priprošnji, da bi nam pomagala v stiskah in težavah ter da bi nas obvarovala dušnih in telesnih nesreč, predvsem pa še, da bi bili obvarovani vojne vihr. Spotoma smo si ogledali zdravilišče Rogaško Slatino, od tam smo šli v Šmarje pri Jelšah, kjer smo si ogledali župnijsko cerkev Marijinega Vnebovzeta, pri podružni cerkvi sv. Roka smo pa imeli pete litanije, nakar smo se podali, pevajoč romarske pesmi, na Svete gore. Nazaj grede smo posetili Krapinske toplice.

Konjiški okraj

Opiotnica. Kdo ne pozna marljivega oplojnega vinogradnika, ki mu trta nad vasjo rodi

vino že dokaj let, vedno veselega in v vseh časih razpoloženega Simona Lipuša, po domače Adamovega šimeka? Mislim, da vsakdo ob šumeči Oplotnici in njenem sosedstvu. Vedno je dobre volje, pa naj bo lepo ali grdo, dež ali sneg; saj sam pravi, da je še mlad. »Kaj maramo mi, ki smo fantje mladi!« si poje pri delu in povsod kot nekdanj skomarski pevec Jurij Vodovnik po skomarskih njivah. Tudi drugače je njemu podoben: družbo kratkočasi in navdušuje, vedno vedrih misli obdeluje zemljo ali drviri v planini, kakor mu moška in očetovska skrb narekuje; tovariše in mlajše s tem prepričuje na boljše prihodnost. Ko je sam, premišlja to in ono ter si zapisuje in že pesmi komponira. Dobro skupaj spravi. Od častivrednega kmečkega stanu kuje kitice, od težav, ki kmeta zadevajo, o očetovskih brigah od družine itd. Od vinca in kravice zaokrožuje, ki so kmetu največje veselje in opora. Šima je zvest naročnik »Slov. gospodarja« že od nekdanj kot kmet, oče in mož dobre volje. Pa še nekaj moramo o njem zapisati. Letos je v kleti shranil oni veliki klopotec, »orjak«, ki je prejšnje jeseni tako ropotal, da so se na oknih oplotniških hiš skoro šipe tresle in še malo, pa bi si morali ljudje ušesa zamašiti. Proti glasniku šimekove dobre volje in varuhu njegovega vinograda je bila celo zarota skovana... Pravijo, da je sedaj, revež orjaški, na operaciji radi polomljenih perutnic ter še do slej, ko to pišemo, nismo zvedeli, da je pacient okreval. Šima nam je s svojo vedno dobro voljo in orjakom porok, da kljub težkim časom veselje iz naših goric ne bo odšlo in da se bo le še naselilo v večji meri. V tem je tudi naša velika želja šimeku in Oplotničanom ob vrsticah o njegovih kiticah in klopotcu-orjaku.

Savinjska dolina

Polzela. Naša mladina bo imela svoj praznik v nedeljo, 29. septembra. Ta dan bo skupni telovadni nastop fantov in deklet na telovadišču na Bregu. Že lansko leto je bilo telovadišče pripravljeno, mladina je vsa vesela komaj čakala teko pričakovani dan, fanfare so z lepo donečim glasom klicale mladino in njene prijatelje skupaj, da proslavijo 40 letnico prosvete v naši fari. Toda prišla je neljuba vest — zapreka, preko katere nismo mogli. Nastop je bil odložen na veliko žalost naše mladine. Za nedeljo smo se zopet pripravili in ako Bog da srečo, bomo naš nastop tudi izpeljali. Ta nastop naj bo priča, da še dela naša mladina, da še živi in da je pripravljena na vse dogodke, ki se bližajo. Prijatelji, mladina vas kliče — odzovite se, dajte ji priznanje, dajte ji z vašim obiskom novega poleta in moči za nadaljnje delo!

Celjska okolica

Nova cerkev. Velik napredek v župniji je bil, ko je g. kanonik Žagar ustanovil in božvil Apostolstvo mož in fantov. Zadnji čas pa se opaža, da ni več one gorečnosti. Temu bi bile pač krive težke, negotove razmere. Vprašanje je, kje so drugi možje in fantje? Naša župnija je obsežna. Gotovo je več mož in fantov, zato na plan! — Slov. katoliško bralno društvo ima zelo lepe knjige. Članarina je malenkostna. Vstopite kot člani!

Male dole. Posestniki v Jankovi so sklenili, da ne puste, da bi nameravana nova cesta šla preko plodnih njiv in travnikov, ker je s tem preveč škoda. V tem oziru bi bilo to mnenje popolnoma pravilno, ker se cesta lahko gradi tam, kjer je stara, le na nekaterih mestih bi bilo potrebno izravnati. Upamo, da bo vsaj sedaj prišlo vprašanje te ceste na vrsto. Pri nas je tudi dovolj revnih, ki bi jim ta zaslužek prav prišel. Prosimo cestni odbor, da se pobriga za našo cesto.

Šmarški kraji

Sv. Florjan pri Rogatecu. Prav lepo prosimo, naj bi višja šolska oblast pogledala na naš zapuščen kraj. Imamo štirirazredno šolo in nobene ga na šoli, razen gospe upraviteljice, ki je pa bolana, zato se pouk še ni niti začel. Vprašamo, če bo to še kaj dolgo časa trpelo, da vemo poslati naše otroke kam drugam v šolo?

Laški okraj

Laško. (Poučni izlet kmetov laškega okraja po Dolenjskem.) Poučno in prijetno je bilo nekdanj poslušati stare ljudi, ki so pripovedovali, kako so peš romali na Sv. Višarje in druga daljna božja pota. Izostali so od doma po več dni, pa tudi tednov, ker so hodili peš v časih, ko še ni bilo železnice, še manj seveda avtomobila. Dandanes se potuje mnogo iz namena, da se pridobi več izobrazbe. Potujejo obrtniki, trgovci in tudi drugi

stanovi. Tako smo tudi kmetje iz laškega okraja imeli nekaj takih poučnih izletov. Leta 1927. je bil tak poučni izlet na Gorenjsko. Lansko jesen je organizirala Kmetijska zveza na Dolu izlet na sadjarsko in vinarsko šolo v Mariboru. Letos pa je okrajna KZ s pomočjo okrajnega kmetijskega odbora priredila poučni izlet na Dolenjsko pod strokovnim vodstvom kmetijskega referenta Zupana. Dne 14. septembra smo se odpeljali preko Zidane ga mosta proti Boštanju in potem po Mirnski dolini proti Mokronogu, Mirni in Trebnjem. Mirnska dolina od Boštanja do Tržišča, kjer je zgrajena nova železnica Sevnica-Št. Janž. V Trebnjem nas je najbolj zanimal spomenik v vojni padlim. Vsi smo bili soglasni v mnenju, da se kaj tako lepega težko kje najde. V Mali Loki, kjer je banovinska kmetijsko-gospodinska šola, smo videli skrb banške uprave za izobrazbo bodočih gospodinj. V št. Lovrencu ob Temenici smo si ogledali vzorno za-

družno pitališče svinj. Zelo veliko raznih gospodarskih naprav so nam razkazali tudi beli menihi cistercijani v Stični. Ogledali smo si sirarno, vzorno govedorejo in svinjerejo, pa tudi ribogojski zavod. Iz Stične smo se odpeljali na kmetijsko šolo Grm pri Novem mestu, kjer so nam prav tako razkazali razne moderne gospodarske naprave. Z Grma smo šli v Pleterje k tihim menihom kartuzianom, ki so bili nekdanj tudi v laškem okraju, in sicer v Jurkloštru. Nismo se mogli načuditi samostanu, njihovega gospodarstvu, predvsem pa njih strogemu življenju. Splošna sodba nas vseh je bila: v Pleterjih je bilo najlepše! Od tam smo se podali mimo Sv. Križa in Krškega ob Savi domov. Pri tem smo bili enotnih misli, da smo veliko videli in spoznali, kako raznolika je naša slovenska zemlja, kjer ima vsak okraj svoj poseben obraz, povsod pa so postavljene cerkve, priče naše vere in kulture.

Kmetijska trgovina

Namizna jabolka v zabojih imajo prednost

Veliko se je že pisalo in učilo o potrebi sortiranja ter prodajanja namiznih jabolk v zabojih. Vendar vse to ni dosti zaleglo, ker se je pač sadje izvažalo večinoma v razsutem stanju (rinfuza) in se za sadje v zabojih ni nudila višja cena. Tako se je izvažalo vse skupaj, na sortiranje in pakovanje pa nihče ni pazil, ker pač tega dela nihče ni plačal.

Sedaj je pri tem malo drugače. Od 25. septembra plačuje Nemčija za namizna jabolka 25 mark, za potrošna 18 mark, za moštno sadje pa samo 10 mark za 100 kg. Do 31. decembra se bo lahko izvozilo 500 vagonov namiznega sadja v zabojih, in sicer v odprtih zabojih brez pokrovov, z najmanjšo bruto težo 40 kg. Privilegirana izvozna družba (Prizad) je pa v posebni okrožnici obvestila izvoznike, da se naj namizna jabolka izvažajo v zabojih, kajti za jabolka, izvožena v razsutem stanju, ne bo dajala izvoznih nagrad (premi), ampak le za jabolka, izvožena v zabojih, in to 55 din za vsakih 100 kg izvoženih jabolk, zapakovanih v zabojih.

Po gornjem bo lahko pri sedanjem tečaju marke vsak trgovec dobil za 1 kg v zabojih izvoženih namiznih jabolk 4.25 din, priračunajoč pri tem izvozno premijo Prizada. Za potrošna jabolka, izvožena v razsutem stanju, bo pa trgovec dobil po sedanjem tečaju marke (14.80 din) le 2.66 din za 1 kg. Tako bo trgovec pri 1 kg jabolk v zabojih dobil kar 1.59 din več, kot pa, če bi jabolka izvozil v razsutem stanju. Pri desetinskem vagonu torej 15.900 din. Za ta denar se bo torej že izplačalo jabolka izvažati v zabojih. Če se bo pa tečaj marke zvišal na 17.82 din, kakor pri sedanjih jugoslovansko-nemških trgovskih pogajanjih, započeti 11. septembra, Nemci zahtevajo, bo pa ta razlika še večja, kajti za 1 kg jabolk, izvoženih v zabojih, bo trgovec dobil 5 din (prišteveni nagrada Prizada).

Navedene cene bi tudi pri kmetih ne smele biti veliko nižje, kajti Nemci po zadnjih predpisih dajo poleg gornjega še za opremo vsakega vagona približno 500 din, preračunano v našem denarju.

Pri letošnji sadni kupčiji je ugodno za sadjarje to dejstvo, ker je sadja malo in se trgovci kar pulijo zanj. Trgovci sili k temu strah pred kontingentiranjem ali določanjem, koliko bo smel v bodoče vsak trgovec sadja izvoziti. To se bo določilo na podlagi dosejanega izvoza posameznega trgovca. Čim več bo lahko posamezen trgovec dokazal, da je doslej izvozil sadja, tem več bo lahko v bodoče izvažal, in obratno, pri čemer bodo morda trgovci, ki so izvažali le manjše količine, sploh odpadli. Da svojo izvozno količino sadja dvignejo in s tem pri morebitnem kontingentiranju dokažejo, da so veliko izvažali, nekateri trgovci letos sadje naravnost love in ga tudi dobro plačujejo, ne oziraje se pri tem na višino svojega lastnega zaslužka. V resnici se namreč sadje pri kmetih danes že skoraj povsod plačuje po 3 din kg, ponekod že celo po 3.25 din.

Nemci so nasprotno doslej uvoz našega sadja nekako zavirali, računajoč, da naj sadje segnijo in izgubi na teži raje pri nas kot pa pri njih. Radi tega bo najbolj živahen izvoz v oktobru in v prvi polovici novembra.

Nemci so zvišali ceno živine

Dne 11. septembra smo v našem listu poročali, da se izvoz živine v Nemčijo radi nizkih cen in

strogega ocenjevanja več ne izplača, pač pa se izplača izvoz živine v Italijo. Kmalu nato je pa prišlo poročilo, da so Nemci cene za našo živino zvišali, in sicer: voli prima 10.25 din, I. 9.50 din, II. 8 din, III. 6.75 din; krave prima 8.50 din, I. 8 din, II. 6 din; telice prima 10 din, I. 9 din, II. 7.25 din, III. 5.75 din; biki prima 9 din, I. 8 din, II. 7.25 din, III. 5.75 din kg žive teže, ugotovljene v Nemčiji (na Dunaju). Obenem se poroča, da se v bodoče tudi v Nemčiji ne bo več tako strogo ocenjevalo živine kot doslej. S tem so Nemci cene goveje živine izravnali s cenami naše goveje živine v Italiji. Seveda tudi te cene niso dosti višje, kot so cene po sejmskih poročilih na naših domačih sejmi. Ker pa živine itak ni veliko za prodajo in se čuti tudi že pri nas ponekod pomanjkanje mesa, ni pričakovati, da bi se radi gornjega povišanja cen izvoz živine v Nemčijo znatno dvignil, posebno, ker se živina, odštevisi kalo izvoza, skoraj po isti ceni proda tudi doma in ni z njo nobene sitnosti in skrbi prevoza.

Kupčija s hmeljem

Radi onemogočenega izvoza hmelja v prekomorske dežele, predvsem v Ameriko, česar je kriva vojna, kupčija s hmeljem ves čas ni nič kaj živahna. Kupuje se le nekaj malega za domačo pivovarsko industrijo in za izvoz v sosednje evropske države ter plačuje po 35—42 din kg. Prekomorski trgovini se sedaj skušajo odstraniti ovire s pogajanjmi z nekaterimi švicarskimi predstavniki. Na ta način se mislijo obiti težave, nastale radi vojne, da bo tako mogoče pričeti z izvozom in bo lahko kupčija prišla v pravi tir. Tudi v Vojvodini se kupuje le nekaj malega za domačo pivovarsko industrijo in plačuje po 30—40 din kg.

V Nemčiji uravnava cene hmelju hmeljska prometna družba. Cena se suče okrog 63—65 din kg, na Češkem pa po 42—52 din kg, preračunano v našem denarju. Na Češkem bo hmelj kmalu kupljen, ker ga ni veliko, in isto je z našo Vojvodino. Čim se bo za naš savinjski hmelj odprl prekomorski trg, se bo cena hmelju tudi pri nas najbrž dvignila na ono višino, kot je v Nemčiji, to je okrog 60 din kg. Upanje obstoja, da se bodo dosežene izvozne ovire odstranile, čeprav morda malo bolj pozno. Glavno je, da se bo pridelek prodal. Treba bo pač potrpeti.

Drobne gospodarske vesti

Cene in kupovanje pšenice, pridelane v Sloveniji. Kr. banska uprava je odredila, da se lahko za pšenico, ki je pridelana v Sloveniji, zviša cena za 27 par pri kg in bo tako stala 327 din za 100 kg. Tako se bo cena izenačila z vojvodinsko, ki je radi voznine do slovenskih postaj za toliko dražja. Nadalje bodo kaznovani oni, ki bodo kupovali in prevažali našo domačo pšenico, kajti kupovati pšenico, pridelano v Sloveniji, ima pravico le Gospodarska zveza v Ljubljani in pa oni, katere bo Gospodarska zveza v ta namen pooblastila.

Krompirju se bodo določile cene. Na merodajnih mestih se resno bavijo z mislijo, da bi se določila najvišja cena krompirju za vso Slovenijo, ter da bi se po določeni ceni smel krompir pri trgovcih tudi zapleniti. Kot podlaga za določitev cene krompirju se misli vzeti moka, tako da bi vrednost krompirja znašala četrtino vrednosti moke. Povprečna cena moke je danes 5.50 din in bi torej po tem računu bil krompir po 1.37 din kg.

Tudi železu so se določile cene. Urad za kontrolo cen je določil za železo osnovno ceno 5.55—5.63 din 1 kg. Tež osnovni ceni se sme pri prodaji na drobno dodati največ 1.43 din pri kg, tako da bi v nadrobni prodaji smelo stati železo največ 7.06 do 7.10 din kg.

Nova koruza je že na trgu. V Vojvodini je nova koruza že na trgu. V Senti so kmetje prodajali novo koruzo v storžih po 165 din, a staro po 360 din 100 kg. Cena stare koruze v odnosu na ceno, ki je veljala pred 15—20 dnevi, pada. Novi koruzi je cena v zadnjih 14 dneh nespremenjena.

Madžarska bo dobavila Jugoslaviji 6000 ton jekla. Po sporazumu bo Madžarska dobavila Jugoslaviji 6000 ton jekla. V zameno bomo dali Madžarom železno rudo.

Trgovinska pogajanja s Švico. Ob koncu tekočega ali v začetku prihodnjega meseca imamo pričakovati trgovinska pogajanja s Švico. Pri teh pogajanjih bi se izvršila revizija dosedanjega trgovinskega in plačilnega sporazuma s Švico, da se doseže čim bolj intenzivna izmena dobrin.

Brezove hlode

Ia čiste, brez vej in grč, neočiščene, 20 cm premera in več, kompletne vagonске pošiljke, franko nakladalna postaja, kupujemo. Ponudbe je poslati na upravo »Slov. gospodarja« pod »Brezove hlode 1362«.

Cene goveje živine po sejmi

Vol. Ptuj 5—8.25 din; Gornjigrad I. 8 din, II. 7.50 din, III. 7 din; Brežice I. 8.50—9 din, II. 7 din, III. 6 din; Novo mesto I. 8.50 din, II. 7.50—8 din, III. 7 din; Črnomelj I. 8—8.50 din, II. 7—7.50 din, III. 6—6.50 din; Radovljica I. 10 din, II. 9 din, III. 7 din; Dol. Logatec I. 8 do 10 din, II. 7—8 din, III. 7 din; Kranj I. 9 din, II. 8.25 din, III. 7.50 din kg žive teže.

Biki. Murska Sobota I. 6—7 din, II. 5—6 din, III. 5 din; Zagreb 7—8.30 din; Ptuj 6—7.25 din 1 kg žive teže.

Krave. Ptuj 5.25—7 din; Sobota 4.50—5.50 din; Gornjigrad I. 7 din, II. 6 din, III. 5 din; Brežice I. 8 din, II. 6.50 din, III. 5 din; Novo mesto I. 7 do 8 din, II. 5—6 din; Črnomelj I. 7—7.50 din, II. 6—6.50 din, III. 5—5.50 din; Radovljica I. 8 din; II. 7 din, III. 5 din; Kranj I. 8.25 din, II. 7.25 din, III. 5.75 din; Zagreb debele 6.50 do 7.50 din, za klobasarje 5.25 din kg žive teže.

Telice. Ptuj 6.25—7.50 din; Murska Sobota I. 6.50—7 din, II. 6—6.50 din, III. 5 din; Gornjigrad I. 8 din, II. 7 din, III. 6.50 din; Brežice I. 8.50 din, II. 7.50 din; Novo mesto I. 7.50 din, II. 6 din; Radovljica I. 10 din, II. 9 din, III. 7 din; Kranj I. 9 din, II. 8.25 din, III. 7.50 din; Zagreb 7.50 do 8 din kg žive teže.

Teleta. Murska Sobota 6—7 din, Brežice I. 8 din, II. 7 din; Novo mesto I. 10 din, II. 8—9 din; Črnomelj I. 9—9.50 din, II. 8—8.50 din; Radovljica I. 14 din, II. 11 din; Kranj I. 9.25 din, II. 8.50 din; Zagreb 9—12 din kg žive teže.

Konji

Ptuj 600—7000 din komad, žrebeta 1300—3000 din komad; Zagreb lahki 6000—10.000 din, srednji 10.000—14.000 din par; lahka žrebeta 1500—2000 din komad.

Svinje

Plemenske. Ptuj 6—12 tednov stari prasci 90 do 190 din komad, 1 kg žive teže pa 9—10.25 din; Kranj 7—8 tednov stari pujski 310—380 din za glavo.

Pršutarji (proleki). Ptuj 10.50—11 din, Murska Sobota 11—12 din, Gornjigrad 8—9 din, Brežice 11 din, Novo mesto 9—10 din, Črnomelj 9 din, Radovljica 12 din, Kranj 14.50 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Ptuj 11.50—12 din, Murska Sobota 13—14 din, Gornjigrad 10—13 din, Brežice 14 din, Črnomelj 10—12 din, Radovljica 15 din, Kranj 16.50 din, Zagreb sremske 15—17 din kilogram žive teže.

Tržne cene

Žito. Murska Sobota: pšenica 300 din, ječmen 280 din, rž 280—300 din, oves 300 din, koruza 300 do 340 din; Gornjigrad: pšenica 250 din, ječmen 220 din, rž 220 din, koruza 200 din; Brežice: pšenica 300 din, ječmen 250 din, rž 230 din, oves 300 din 100 kg.

Fižol. Murska Sobota 6—7 din, Gornjigrad 6, Brežice 4 din, Novo mesto 7 din, Kranj 5—9 din kilogram.

Krompir. Gornjigrad 1 din, Brežice 1.20 din, Novo mesto 1.50 din, Črnomelj 1.50 din, Radovljica 2 din, Kranj 1.50—2 din kg.

Med. Murska Sobota 16 din, Gornjigrad 20 din, Brežice 20 din, Novo mesto 20 din, Radovljica 24 din, Kranj 24—28 din kg.

Svinjske kože. Murska Sobota 8—10 din, Gornjigrad 8—10 din, Brežice 10 din, Novo mesto 15 din, Črnomelj 11—12 din, Radovljica 12 din, Kranj 8—10 din kg.

Goveje kože. Murska Sobota 12—14 din, Gornjigrad 12—14 din, Črnomelj 15 din, Kranj 15—17 din kilogram.

Seno. Gornjigrad 100 din, Brežice 85 din, Novo mesto 75—90 din, Črnomelj 80—100 din, Radovljica 100 din 100 kg.

Lucerna. Gornjigrad 100 din, Brežice 100 din, Novo mesto 125 din, Radovljica 100 din 100 kg.

Slama. Gornjigrad 50 din, Brežice 45 din, Novo mesto 50—70 din, Črnomelj 30 din, Radovljica 50 din 100 kg.

Volna. Neoprana: Novo mesto 45 din, Radovljica 40 din, Kranj 34—38 din kg. Oprana: Novo mesto 55 din, Radovljica 45 din, Kranj 40—45 din kilogram.

Drva. Gornjigrad 80—90 din, Brežice 120 din, Novo mesto 120 din, Črnomelj 90—100 din, Radovljica 130 din, Kranj 140—150 din kub. meter.

Jajca. Gornjigrad 1—1.50 din, Brežice 1 din, Novo mesto 1.50 din, Črnomelj 1—1.20 din, Radovljica 1.50 din, Kranj 1—1.25 din komad.

Vino. Navadno mešano: Brežice 7 din, Črnomelj 6—6.50 din liter pri vinogradnikih; sortirano: Brežice 9—10 din liter pri vinogradnikih.

Jabolka. Gornjigrad I. 3 din, II. 2 din, III. 1.50 din; Brežice I. 4 din, II. 3 din; Novo mesto I. 5 do 8 din, II. 5 din; Radovljica I. 4 din, II. 3 din, III. 2 din; Kranj I. 8 din, II. 6 din kg.

Hruške. Brežice I. 5 din, II. 4 din; Novo mesto I. 10 din, II. 8 din; Radovljica I. 5 din, II. 4 din; Kranj I. 14 din, II. 6—10 din, III. 4—6 din kg.

Sejmi

30. septembra živinski in kramarski: Gornja Lendava, Marenberg, Pilštajn, Šoštanj, Štrigova, Veržej (vsi namesto 29.), Vransko — 1. oktobra svinjski: Ormož; goveji in konjski: Ptuj; tržni dan za živila in prašiče: Podčetrtek, Trbovlje; Dolnja Lendava — 2. oktobra svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski: Blanca — 3. oktobra tržni dan: Turnišče — 4. oktobra svinjski: Maribor; goveji: Jurklošter, Sv. Lenart v Slov. goricah; živinski in kramarski: Turnišče, Zalec — 5. oktobra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje, Križevci (okraj Murska Sobota).

Jesenski plemenski sejmi za bike. Letošnji jesenski plemenski sejmi za plemenske bike bodo po naslednjem vrstnem redu: dne 30. septembra v Ormožu za bike pingavške pasme; dne 24. oktobra v Beltincih za bike simodolske pasme; dne 25. oktobra v Mariboru za bike marijadvorske bele pasme in dne 4. novembra v Sv. Juriju pri Celju za bike pamurske sivopšenične pasme. — Živinorejce opozarjamo na te plemenske sejme ter jih obveščamo, da smejo na sejem prignati svoje nad eno leto stare bike le člani živinorejških selekcijskih organizacij.

Razgovori z našimi naročniki

Delavec noče vrniti izposojenih 300 din. M. B. Ako Vam delavec, kateremu ste posodili 300 din, noče posojila vrniti, mu ne morete krakomalo od njegove mezde kaj odtrgati, razen ako on in njegov delodajalec s tem soglašata. Ako ne soglašata, morate najprej s tožbo, in sicer s tako zvano opominsko tožbo zahtevati od okrajnega sodišča v Ljubljani, da s plačilnim poveljem naloži posojilojemalcu, da Vam v 15 dneh vrne izposojeni znesek. Tožbo daste lahko na zapisnik na kak uradni dan. Ako v 15 dneh ne bo plačila in bo postalo plačilno povelje pravomočno, boste morali predlagati pri izvršilnem sodišču, da se posojilojemalcu zarubi tretjino plače in jo Vam preodkazuje v poteg. Ostati pa mora zavezanec 20 din dnevno prostih in le na presežek lahko sežete z izvršbo. Zarubljeni del zavezančeve mezde mora zavezančev delodajalec neposredno Vam nakazati. Ako slednjega ne stori, morete plačilo od njega zahtevati eventualno tožbenim in izvršilnim potom.

Babiška šola. B. R. V Sloveniji imamo državno babiško šolo v Ljubljani. Učna doba traja 18 mesecev. Pogoji za sprejem so sledeči: 1. kandidatinja ne sme biti mlajša od 20 in ne starejša od 35 let, kar dokaže s krstnim listom. 2. Biti mora dobrega vedenja, kar dokaže z nravnstvenim spričevalom svoje občine. 3. Če je omožena, mora imeti možovo pismeno dovolilo, overovljeno od pristojnega oblastva; če je ločena, pa mora to dokazati s potrdilom duhovnega ali civilnega sodišča. 4. Dopršiti je morala najmanj štiri razrede ljudske šole; prvenstveno se sprejme v šolo ona, ki je dovršila kak razred srednje šole. 5. Biti mora telesno in duševno zdrava ter sposobna za opravljanje babiškega poklica in ne noseča, kar dokaže z uradnim zdravniškim spričevalom. 6. Kandidatinja za brezplačno učno mesto mora biti naša državljanka ter mora dokazati z ubožnim spričevalom občine, potrjenim po pristojni davčni upravi, da je tako siromašna, da ne more plačevati iz svojih sredstev učenja v babiški šoli. 7. Učenka, ki se šola ob svojih stroških, plačuje za internatske stroške po 500 din na mesec. 8. Vse učenke, najsi se uče ob svojih ali ob državnih stroških, imajo stanovanje in hrano v šoli ter morajo plačati 2000 din, in sicer 1000 din takoj pri vstopu v šolo, ostalih 1000 din pa najdelj do poteka prvega leta šolanja, in to za nabavo babiških priprav in drugih potrebščin. Prošnje, kolokovane z 10 din kolekom, se vlagajo pri upravi navedene šole, ki se nahaja v ženski bolnišnici v Ljubljani, preko pristojnih okrajnih načelstev. Nadaljnja pojasnila dobite pri upravi šole.

Mali posestnik ponovno klican na orožne vaje — pravica žene do podpore? F. S. Vpoklici na orožne vaje niso odvisni od starosti (vsaj kolikor ne presega 50 let) in tudi ne od tega, ali je posameznik že opravil kake orožne vaje ali ne. Merodajno je, kateri jedinici je posameznik dodeljen. Ako je treba jedinico aktivirati ali dopol-

niti, tedaj morajo na orožne vaje — eventualno tudi večkrat — pač tisti, ki so ji dodeljeni in je seve možno, da mlajši vojaški obvezniki, če so dodeljeni kakih drugi jedinici, ki ni aktivirana, ostanejo doma. — Vaša žena in otroci imajo pravico do podpore, ako so »v stiski«. Slednje oceni v vsakem posameznem primeru pristojni odbor za podpore in je od njegove uvidenosti, odnosno širokogrudnosti odvisno, kako bo stvar presodil. Zoper odločbo odbora je možna pritožba na predsednika pristojnega okrožnega sodišča.

Nadzornik železniške proge. K. C. Ako hočete postati nadzornik proge, morate imeti najmanj štiri razrede kake srednje šole z nižjim tečajnim izpitom. Prednost imajo oni, ki so dovršili kake strokovne šole. Prošnjo vložite na ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani, ki Vas bo sprejelo morda kot pripravnika, morda sprva le kot delavca. Tečaj boste posečali, ko boste že sprejeti. V ostalem se zahtevajo splošni pogoji za sprejem v državno službo, o katerih smo na tem mestu že večkrat pisali.

Naknadno terjanje starih obresti in obresti od obresti. J. L. P. Posamezna obrestna terjatev zastara v treh letih po njenem nastanku. Ako ste leta 1929 plačali celo glavnico dolga in triletno obresti ter pri tem upnica ni zahtevala, naj plačate še obresti, starejše nego tri leta ter obresti od obresti, tedaj je smatrati, da ste dolg poravnali v celoti z vsemi pripadki vred. Zlasti bi to veljalo, ako Vam je upnica vrnila zadolžnico. Obresti od obresti bi morali plačati v Vašem primeru le, ako so bile dogovorjene; razen tega pa velja — kot gori poudarjeno — da je upničina terjatev na obrestih v celoti poravnana.

Terjanje baje ustno dogovorjenega prevžitka. P. J. L. Prevžitkarske dajatve se lahko tudi ustno dogovorijo. V Vašem primeru bo morala prevžitkarica z zanesljivimi dokazi dokazati, da si je res izgovorila poleg dajatev v pismeni prevžitkarski pogodbi še ustno nadaljnje dajatve. Ako bo sodišče njeni pričji verjelo, ne moremo prerokovati. Vsekakor pa je trditve prevžitkarice precej sumljiva, odnosno ni preveč verjetno, da bi se bile — ko je bila sklenjena pismena pogodba — dogovorile še posebej ustno druge dajatve, zlasti še, ko ima prevžitkarica prevžitek še tudi na nekem drugem posestvu. Vaše pa bi ne bilo preneslo zahtevanih nadaljnjih dajatev.

Izplačilo podpore za orožne vaje. Č. F. Govorice, da so podpore družinam vojaških vpoklicancev ukinjene, niso resnične. Poudarjamo pa, da morata biti Vaš oče in mati radi tega, ker ste Vi pozvani na orožne vaje, v stiski. Kaj pomeni stiska, smo na tem mestu že pisali in odloča o tem v vsakem posameznem primeru pristojni odbor za podpore. Zoper odločbo odbora se starši lahko pritožijo na predsednika pristojnega okrožnega sodišča. Okrajno načelstvo o podelitvah teh podpor ne odloča. Lahko pa se pri okrajnem na-

čelstvu pritožite, ako občina Vaše, oziroma Vaših staršev prošnje sploh ne bi hotela rešiti.

Podpora za delo nesposobnemu delavcu. K. V. Rento radi onemoglosti bi bili upravičeni zahtevati le, ako ste vsaj skozi 200 tednov pred onemoglostjo plačevali prispevke za primer onemoglosti. Zadevno zavarovanje je stopilo v veljavo šele s septembrom 1937. Izjemoma podeljuje na prošnjo podpore Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu iz podpornega sklada za onemoglost tistim onemoglim delavcem, ki še niso dosegli pravice do rente radi onemoglosti, pri čemer se pa zahteva, da je bil onemogli prosilec po 1. juliju 1925 zavarovan pri OUZD za primer bolezni najmanj 250 tednov. — V skrajnem slučaju mora za Vas in Vašo rodbino skrbeti pristojna domovinska občina.

Zdravniška posvetovalnica

G. J. P., Sv. Vid. Ste srednje starosti in se vedno zelo potite, vseeno, če delate ali potujete. — Prijateljsko in zaupno: koliko pa pijete? Vina, žganja? Če imate v tem oziru mirno vest — če ne, zmernost! — potem lahko Vašo neprijetno bolezen povzročajo tudi različne notranje bolezni. Skušajte, če imate priliko doma, s slanini korpelmi. Na en liter vode eno kavino žličico kuhinjske soli. Če pa Vam ni mogoče se dnevno kopati — kar je skoro gotovo — potem si drgnite vse telo s slano vodo. Na liter vode tri jušne žlice soli. Delajte to zjutraj, še bolje pa pred spanjem zvečer s krpo, ki jo namočite v slano vodo. — Če ne bo pomagalo, idite k zdravniku, da Vas natančno preišče in Vam zapiše potreben lek. Sicer živite zmerno v jedi in pijači!

G. A. P., Pletarje. Želite, da Vam preskrbimo zdravilo zoper revmatizem. Tega ne moremo. Kdo pa Vam je rekel, da imate revmatizem? Že dvakrat sem v »Posvetovalnici« odgovarjal na ta vprašanja. Berite vendar, ljudje božji! Zato vam vse to pišem! Še enkrat: revmatizem je pojem za celo vrsto podobnih bolezni. Zato tudi sam ne morete vedeti, kaj Vam je. Priporočam Vam zelo, da se podate k zdravniku, ki Vas bo preiskal in Vam bo dal zdravilo. Jaz sem tu, da se z naročniki pogovorim in svetujem. Ne morem pa pisati receptov — to Vam lahko napravi le zdravnik, ki Vas vidi.

G. I. M., Šoštanj. Žena ima odprto nogo, sin pa je božjasten. — Pošljite ženo z odprto nogo v bolnišnico, kjer ji bodo gotovo pomagali. Zoper božjast imamo zdravila, ki Vam jih bo zapisal zdravnik. Naj se sin dobro hrani; močna kava, vino in pivo so prepovedani. Zaupajte se torej zdravniku in ne odlašajte predolgo!

G. M. Fr., Sela. Hočete vedeti, kako bi se omejila Vaša bolezen. Zdravite se že devet let brez uspešno. — Ta bolezen ima različne vzroke, kakor akutne infekcijske bolezni, tifus, gripa, revmatična obolenja sklepov, zastrupljenja, dalje prehladi, težki napori in poškodbe. Tisto, kar Vi navajate iz svoje mladosti in pozneje v zakonu, nima s tem ničesar opraviti. — Ta bolezen počasi napreduje, dokler ne doseže vrhunca. Predvsem je potrebno, da imate duševen in telesni mir. Zdravil se priporoča več — pomagajo malo.

Naznanila

Kmetijsko-gospodinjska šola Marijanišče-Bokalce pri Ljubljani. V začetku novembra se začne 40. tečaj kmetijsko-gospodinjske šole, ki bo trajal 11 mesecev. Učenke stanujejo v zavodu, ki je pod vodstvom šolskih sester. Pouk je teoretičen in praktičen. Praktično se učenke vežbajo v kuhanje in konzerviranje, ročnem in strojnem šivanju, preji in tkanju, pranju in likanju, mlekarstvu in sirarstvu, v vrtnarstvu itd. Učenke, ki se žele izvežbati za samostojno vodstvo večjih obratov, morejo ostati v zavodu dve leti, da poglabijo in spopolnijo svoje praktično in teoretsko znanje. Popolna oskrbnina znaša mesečno 450 din. Dekleta, ki hočejo vstopiti v šolo, morajo: 1. dovršiti 16. leto, biti zdrave in moralno neoporečne; 2. predložiti zadnje šolsko spričevalo; 3. navesti stan in poklice staršev; 4. predložiti obvezno izjavo a) učenke, da se bo ravnala po hišnem redu, in b) staršev ali varuha, da poravnajo stroške šolanja. V seminar za kmetijsko-gospodinjske učiteljice se letos ne bo sprejemalo, pač pa drugo leto. Zanimanke se opozarjajo, da je dovršena enoletna kmetijsko-gospodinjska šola predpogoj za sprejem. Lastnoročno pisane, nekolkovane prošnje za sprejem naj se pošljejo s prilogami vred na vodstvo kmetijsko-gospodinjske šole Marijanišče v Ljubljani, kjer se dobe na vprašanje še ostala pojasnila.

Za zločinci

(Konec)

3.

Dimitrov se je vozil nad dvajset ur, preden je prispel do postaje, na kateri je bil po izvršenih poizvedovanjih izstopil Fedor Boruček. To je bilo v precej samotnem nerodovitnem in neobljudenem kraju. O pravih cestah ni bilo sledu. Hiše so bile redke. Od ene do druge je bilo po več ur hoda.

Vse to policista ni preplašilo. Trdno je bil odločen, da bo vse storil za doseg svojega cilja. Predstojnikom je hotel pokazati, da je sposoben za važnejše naloge, kakor so mu jih zaupavali.

Od postaje je zavil proti gozdu, ki se je razprostiral v bližini. Tam se je preoblekel ter si nataknil lasuljo in brado.

Po pusti pokrajini je hodil enajst dni. Po ravnini je bril mrzel zimski veter, a mraz in napor nista mogla odvrniti junaškega policista od dela. Na vseh koncih in krajih je poizvedoval, a žal zaman.

Enajstega dne zvečer je utrujen, premražen in lačen prišel do nekega gozda. Ko je že obupal nad tem, da bi našel kako hišo, v kateri bi mogel prenočiti, je v daljavi zagledal neko svetlobo. Pospesil je korake.

Po polurni hoji je prispel do samotne kočice. Potrkal je. Odziva ni bilo.

Drugič in močneje je potrkal. Kmalu so se v hiši odprla neka vrata. Zaslišal je nerazumljive besede in korake, ki so se bližali vratom.

»Kdo je zunaj?« je zagodel globok glas.

»Popotnik, ki prosim za prenočišče.«

»To ni gostilna. Poberite se!«

»Odprite mi! Z vsem bom zadovoljen in dobro plačam.«

Zadnje besede so imele uspeh. V vratih je zaškrtal ključ. Kmalu nato so se vrata odprla in na pragu se je pojavil star mož s svetilko v roki.

Ko je starec zagledal tujca, se je ves preplašen umaknil. Svetilko je izpustil in si zakril obraz z obema rokama.

Dimitrov je porabil starčev strah in vstopil. V tem trenutku je pritekkel k vratom fant divjega obraza z dolgim nožem v roki.

»Kaj hočete tu?« je zavpil in se zagnal proti Dimitrovu. Ko ga je v poltemi zagledal, se je umaknil. A samo za trenutek. Hitro se je zbral in dvignil nož, da bi policista napadel. Ta pa je potegnil iz torbe samokres in ga nameril proti napadalcu.

Dimitrov je opazil vtis, ki ga je napravil na starca in fanta njegov pojav. Prepričan je bil, da je tu ključ, ki bo razrešil uganko. Obenem pa je spoznal, da se nahaja v veliki nevarnosti in se ne sme izdati.

»Nisem mislil,« je mirno dejal, »da tu sprejemajo popotnike, ki prosijo za prenočišče, tako neprijazno.«

»Temu se ne smete čuditi,« je odgovoril fant. »Mi moramo biti na preži, ker se tu okrog potikajo raznovrstni potepuhi.«

»Bi mogel dobiti skromno večerjo in prenočišče?« je vprašal preoblečeni policist.

Fant je nato zavpil v sosednjo sobo:

»Sonja, pripravi večerjo in jo odnesi v zgornjo sobo! Gosta smo dobili, ki bo pri nas prenočil.«

Možje so ostali v prostoru, ki je služil za predsobo.

Čez dobrih deset minut je mlada deklica prinesla večerjo in jo položila na mizo. Šele potem je pogledala gosta. Prebledela je in se začela tresti.

Fant jo je jezno pogledal in osorno rekel: »Ali nisem rekel, da odnesi večerjo v zgornjo sobo? Takoj jo odnesi tja!«

»Ne,« se je sedaj oglasil starec. »Gospod naj tu povečerja. Čemu bi nosila jelo sem ter tja?«

»Kaj stojiš?« je spet zavpil fant nad deklico. »Pojdi in pripravi posteljo! Gospod je truden in bo takoj šel spat.«

Nato je šel iz sobe. Starec in deklica sta mu sledila. Ona je policistu v naglici pošepetnila:

»Kdor koli ste: ali človek ali bitje iz drugega sveta — ne pojdite v gornjo sobo, ampak ostanite tu!«

Dimitrov je ostal sam. Dasi je bil lačen, mu jed ni prav nič teknila. Dogodki ob sprejemu in Sonjine besede so mu rojile po glavi. Kmalu je zaslišal od zunaj živahen razgovor. Zdelo se mu je, da se starec in fant prepirata. Neki notranji glas mu je rekel, da bo najbolje, če takoj zapusti to hišo.

V tem trenutku se je fant vrnil in mu skraj ukazovaje rekel:

»Pojdite spat! Odvedel vas bom v gornjo sobo.«

Policist je vstal in molče sledil fantu, ki ga je peljal po hodniku in po stopnicah v zgornjo sobo, ki je bila na drugi strani hiše.

4.

Po fantovem odhodu je Dimitrov položil oba samokresa na mizo. Potem si je ogledal sobo, ki je bila zelo skromno opremljena. Razen postelje in mize je bilo v njej samo še nekaj stolov. Vse pohištvo je bilo staro. Tla je pokrivala stara preproga.

Dimitrov je natančno preiskal sobo, a ni našel ničesar, kar bi kazalo na to, da je Boruček v tej sobi našel smrt. A soba je vendar morala imeti nek pomen. Kesal se je, da ni upošteval Sonjinega svarila. Sicer pa čemu strah? Saj ima dva samokresa!

Sedel je za mizo in vzel samokresa v roke. Nato je čakal.

Sveča, ki jo je bil pustil fant v sobi, je dogorevala. Hipoma se je zaslišalo pri vratih rahlo praskanje. Obrnil se je in naperil samokres proti vratom. Praskanje se je ponovilo. Ko je bolj prisluhnil, se mu je zazdelo, da je prihajalo od spodaj. V naslednjem trenutku so se tla zganila in Dimitrov se je z mizo vred pogreznil v globino. Z glavo je treščil ob trda, betonirana tla...

Kaki dve uri je ležal nezavesten, potem pa sta ga mraz in bolečina predramila. A to še ni bilo vse; mučil ga je neznosen smrad. Pologoma je začel zbirati svoje misli. Ker se ga je spet lotevala slabost, je potegnil iz torbe steklenico, v kateri je imel rum, in je naredil par požirkov.

Nato je iz žepa potegnil vžigalnik. Pri slabotni svetlobi je poiskal samokresa. Nato je dvignil vžigalnik in posvetil okrog sebe. V kotu je zagledal nek predmet. Iz radovednosti se je zavlekel tja. Ko se je priplazil do predmeta, je za hip otrpnil od groze. V kotu je ležalo na pol razpadlo človeško truplo. Brez dvoma je bilo Boručkovo truplo. Čepice, plašča, torbe ni imelo. To so morilci ukradli.

Dimitrova je prevzemal obup. Prepričan je bil, da je zapisan smrti. Zavlekel se je v nasprotni kot, da ne bi tako čutil smrada, naslonil se je na zid in topo strmel v temo.

Nenadoma je zaslišal neko praskanje pri vratih. Stisnil je samokresa in čakal. Tedaj je zaslišal skozi luknjico pri ključavnici šepetanje:

»Ne bojte se! Jaz sem, Sonja! Rešila vas bom.«

Dimitrov je oživel. Zdelo se mu je, da se je veliko breme odvalilo z njegovih prsi.

V ključavnici je zaškrtal ključ. Nato so se vrata tiho odprla.

»Bežite!« se je spet slišalo šepetanje. »Če bi ona dva vedela, kaj sem storila, bi me ubila! Hitro bežite, da se morda kateri ne bo prej zbudil!«

»Bežal bom,« je odgovoril jetnik, »toda samo s teboj! Ti moraš z menoj vred bežati, ker je tudi tvoje življenje v nevarnosti!«

Sonja se je obotavljala. On pa jo je pograbil in hitel z njo proti ograji, h kateri je bila prislonjena lestvica. Ograjo sta srečno preplezala. Nato sta hitela proti gozdu.

Čez dobro uro sta se ustavila, da bi si nekoliko oddahnila.

Dimitrov se je toplo zahvalil deklici za nje-
no dobroto in jo je vprašal:

»Sonja, povej mi, zakaj si se izpostavila zaradi mene v tako nevarnost?«

»Ne izprašujte me! Samo toliko vam povem, da sem že pri onem prvem umoru sklenila, da bom vsak nadaljnji umor preprečila. Po zvijači se mi je posrečilo priti v posest ključev. Drugo pa veste.«

»Stari je vendar tvoj oče, fant pa tvoj brat, ali ne?«

»Ne! Stari je daljnji sorodnik, ki me je kot siroto vzel k sebi za služkinjo. Fant pa je neki pritepenec, ki me je hotel prisiliti, da bi postala njegova žena. Mojega strica ima popolnoma v oblasti, tako da si nič ne upa in se pred njim kar trese...«

»In ona sta bila morilca tistega tujca?«

»Prav za prav samo Andrej. Stric se ga je bal in si ni upal preprečiti umora. Andrej ga je tudi prisilil, da je sprejel del plena, da bi bil tako sokrivec.«

»No, sedaj bo konec fantovih zločinov! Čez dva ali tri dni bo v rokah pravice.«

»Toda stricu boste prizanesli, kajne?« je prosila deklica. »On ni hudoben.«

»Da, njemu bomo prizanesli, ker prav za prav ni kriv.«

Za trenutek je utihnil. Potem je prijel Sonjo za roke in nadaljeval:

»Pač pa bo tvoje svobode konec, Sonja. Ti boš moja dosmrtna jetnica. Ali hočeš?«

Deklica je prikimala in se nasmehnila. Dimitrov jo je nežno objel...

5.

Dva dni nato se je Dimitrov spet bližal samotni hiši v spremstvu štirih orožnikov. Možje postave so vklenili Andreja in starca. Nato so preiskali vso hišo. Pri preiskavi so našli Boručkove stvari.

Pri obravnavi se je ugotovilo, da je pravi zločinec Andrej, starec pa je samo prisiljen sodeloval. Andrej je bil obsojen na dosmrtno ječo, starec pa je bil oproščen.

Dimitrov je bil povišan in od carja je dobil visoko odlikovanje ter nagrado.

Boručkova žena je hrabremu policistu izplačala 1000 rubljev, ki jih je bila razpisala. Ta jih je poklonil Sonji, s katero se je kmalu potem poročil in živel z njo v srečnem zakonu.

*

SMEJTE SE!

Čuden svet

Vid: »Kako čudovito je vendar svet ustvarjen! Tu berem, da lahko kamela 14 dni dela, ne da bi kaj pila...«

Milan: »Vidiš, pri meni je ravno narobe, jaz lahko 14 dni pijem, ne da bi kaj delal.«

V hotelu

Tujec: »Hotelski uslužbenci ste pa res pravi tiči. Vi pa še poseben. Tako slabo osnaženih čevljev še nisem videl. Ste pač komodni gospodje, gospod snažilec. Malo na čevljev pljune — sek, sek s ščetko, pa je delo gotovo. Glavna stvar vam je napitnina.«

Snažilec: »Ne zamerite, gospod, toda meni se zdi, da ste bili tudi vi enkrat snažilec, ko se tako dobro razumete na naš posel...«

Moč navade

»Zakaj pa Kregarca vedno pride iz cerkve, ko se začne pridiga?«

»Ne more poslušati, da bi kdo govoril, ne da bi mu odgovarjala.«

Čudna povest

Janezek: »Mama, ali ti kaj rada poslušas povesti?«

Mati: »Da, Janezek, rada jih poslušam.«

Janezek: »Ali hočeš, da ti jaz eno povem?«

Mati: »Kar povej jo, če jo znaš!«

Janezek: »Ampak, mamica, bojim se, da ti ne bo všeč...«

Mati: »Zakaj ne? Kar povej jo!«

Janezek: »Ampak, mama, ta povest je zelo, zelo kratka...«

Mati: »Nič ne de, kar začni!«

Janezek: »Dobro, pa poslušaj! V kuhinji na polici je stal lonček z medom. Ta med sem jaz polizal, lonček pa razbil!«

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

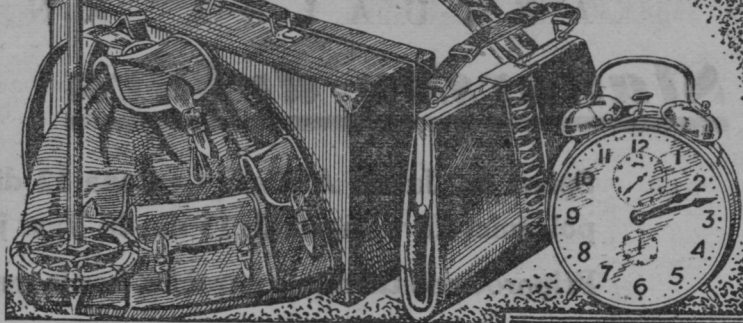
Koroška c. 5

Cekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

Zahtevajte cenik!

NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA
V JUGOSLAVIJI

Sternovski
CELJE 24

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Hlapca in pastirja sprejemem. Sp. Velovlak 21, p. Moškanjci. 1377

Iščem dobrega viničarja za majhno posestvo tik Maribora. Ponudbe je nasloviti: Oton Bajde, Maribor, Gregorčičeva 20. 1378

Sodar z dežele se sprejme takoj. Vprašati: Travisan, trgovina, Maribor, Koroška 3. 1369

Pečarskega vajenca sprejme takoj Adanič Franc, pečarski mojster, Maribor, Židovska 12. 1370

Več čevljarskih pomočnikov sprejme Gorenjak Konrad, Celje, Gosposka 28. 1375

Kmečko dekle, vajeno vseh del, išče službo v bližini Maribora. Naslov v upravi. 1380

Iščem učenca za kovaško obrt, zdravega, močnega, poštenih staršev. Jožef Trstenjak, Sv. Lenart, Slov. gorice. 1383

Starejši hlapec z dežele, od 39 let naprej, se sprejme k goveji živini do 1. novembra. Naslov v upravi. 1386

Ofer, dve delovni moči (starši brez otrok), se sprejme takoj ali s 1. novembrom. Na Ranci 2, Pesnica. 1387

Deklica, revna, šole prosta, se išče za vsa dela. Naslov v upravi. 1379

Pridna služkinja, zdrava, močna, poštena in zvesta, se sprejme v stalno službo v kolodvorski restavraciji na Pragerskem. Plača po dogovoru. 1392

Iščem viničarjijo ali grem za ofra, dve osebi. Naslov v upravi. 1389

Majer s štirimi delovnimi močmi iz okolice Maribora se sprejme. Lininger, Korošičeva cesta 32. 1390

Starejša dekla, katera se zna voziti, se išče. Pekarna Limbuš. 1394

Potrebujem služkinjo, 30—40 let staro, katera je za vsako delo. Naslov v upravi. 1343

Viničarsko službo pod zelo ugodnimi pogoji dobi družina z najmanj šestimi delovnimi močmi. Lahko sta tudi dve družini, vsaka s 3 do 4 močmi. Zasluzek prvovrsten. Dela in jela vedno dovolj. Janko Žunkovič, Naraplje pri Ptujski gori. 1347

Iščemo viničarja (3—4 delovne moči) za 1. november 1940. Ponudbe na Anončni zavod Sax, Maribor, pod »Priden«. 1368

RAZNO:

Kupujem kalane hrastove doge in hlode po najvišji ceni. Sodarstvo Sulcer, Maribor, Vojašniška 7. 1385

Deske, late, štafelne, krajnike in šindl kupite pri Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25. 1388

Jabolka za prešanje kupim. Franc Koželj, Bukovžlak, p. Teharje. 1374

Štedilnike vseh vrst, vlitve železne in bakrene kotle, peči, nagrobne križe, vodovodne cevi, ameriške žage in vso drugo železnino dobite v najboljši kakovosti in po zmernih cenah v trgovini železnine Alfonz Meuz, Maribor (nasproti frančiškanske cerkve). 1376

Mošna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor Gosposka 11. 1269

Imam na prodaj voz. Toplo se priporočam za obilen obisk. F. Ivančič, kovaški mojster, Ljutomer. 1381

»Pri starinarju«, Zidanšek, Maribor, Koroška 6, ostanki iz raznih tovarn različnega blaga. Moške in ženske srajce, gate, moške in fantovske hlače od 16 din, otroške oblečke od 18 din, predpasniki, pletene jopice, nogavice, čevlji, hbertusi. Sprejme se takoj šivilja. Vpraša se v trgovini. 1393

MOSTIN za napravljanje izvrstne domače pijače. Steklenica 20 din. Drogerija I. Thür, Maribor, Gosposka ulica 19. 525

Suhe gobe, orehe, kumino, laneno seme, med, oves in druge pridelke kupuje

Jos. Jagodič, Celje
Gubčeva 2 1382 Glavni trg

POSESTVA:

Posekan gozd prodam. Pukl, Pekre 51, Limbuš. 1357

Posestvo v Prevorskem Dobju, oddaljeno pol ure od bele ceste Sv. Urban-Lesično, z užitkom ali brez užitka, v lepi, izredno rodovitni legi, v poljubni velikosti med 10 in 22 orali, po ceni od 85.000 do 200.000 din, na prodaj po dr. Antonu Ogrizeku, odvetniku v Celju. Poizvedbe tudi pri Antonu Kotniku, posestniku, Lopaca št. 19, pošta Pilštanj, fara Prevorje. 1391

LJUDSKA

POSJOJILNICA

V CELJU

ZADRUGA Z NEOMEJENIM JAMSTVOM

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%, na trimesečno odpoved pa po 5%. — Vse vloge izplačuje točno po dogovoru

RAZNO:

Kmetovalci in viničarji, pozor! Živino in prašiče dam v rejo pod zelo ugodnimi pogoji. Nudi se vam prilika, da pridete do lastne živine. Pismene ponudbe s polnim naslovom na upravo lista pod »Ugodna prilika 1371«.

Priporoča se Kupčičeva drevsnica in trsnica na Ptujski gori! 1384

Repico (rips), bučnice in sončnice zamenjate ali prodate najbolje v Oljarni, Maribor, Taborska ulica (pri mostu). 1274

JESEN — ZIMA — HALO! OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarn, dobro uporabni in brez napake: Paket serija »K« 12—15 m boljših flanelov za moško in žensko perilo 160 din. — Original Kosmos »D« 12—15 m Ia flanelov za spodnje perilo in barhent za ženske obleke 200 dinarjev. — Prav tako je še letni paket serija »M« 13—15 m delena, kretona in druka za obleke in predpasnike, kakor tudi paket z oksfordom za srajce, mešano v zalogi; vsak paket stane 155 din. — Paket serija »T« 4 m Ia volnenega blaga za žensko obleko, dokler traja zaloga, za staro ceno, in sicer: T-1 130 din, T-2 160 din, T-3 180 din, T-4 200 din; pri naročilu prosim navedbo cene in barve. — Paket serija »Z« 3—3.20 m štofa za moško obleko ali plašč, ženski kostum ali plašč, in sicer: Z-1 160 din, Z-2 200 din, Z-3 250 din, Z-4 300 din, Z-5 360 dinarjev. Neodgovarjajoče zamenjam. Pri naročilu dveh ali več paketov primeren popust. Izrabite ugodno priliko in naročite takoj! Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Razlagova 24/II.

Izjava. Podpisani prosim, da se vsi moji upniki javijo na občini Stoperce. Govori se, da imam ogromno dolgov, kar pa meni na žalost ni znano. Želel bi le, da drugi svoje obveznosti napram meni poravnajo. Nadaljnja obrekovanja bom prijavil sodišču. Danijel Vrabčič. 1372

Se vedno kupite dobro, po ugodnih cenah: nogavice, pletenine, bluže, jopice, sviterje, žemperje (lastni izdelki), kombineže, modrčke, srajce, oblekce, predpasnike, platno, odeje, koče, blago, perilo, konfekcijo, rute, šivalne potrebščine, galanterijo, milo, drobnino. Andrej Oset »Mara«, Koroška cesta 26 (poleg tržnice, Vodnikov trg). 1098

Čunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovice, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljši: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

KUPUJE: PRODAJA: hranilne knjižice bank in hranilnic ter vrednostne papirje po najugodnejših cenah 1303
BANČNO KOM. ZAVOD, MARIBOR

POZOR! Vsakovrste odpadke železja, kovine, cunj, litine, papirja, kupuje in plačuje po najvišjih cenah tvrdka Justin Gustinčič, Maribor, Kneza Koclja 14 in podružnica na vogalu Ptujске in Tržaške ceste. Telefon 21-30. — Kupujem tudi gumo in steklo!

Vse šolske potrebščine kupite najceneje in najboljše v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj!

A K T U A L N A K N J I G A !

Stanovska država

Spisal dr. Jakob Aleksič. — Cena 12 din. Pošljite po položnici ali v znamkah 13 din in Vam jo določimo! Priporočamo takojšnje naročilo, ker je majhna naklada!

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR

V S A K prevdaren slovenski gospodar zavaruje sebe, svojce in svoje imetje le pri

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice
GLAVNO ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
v Mariboru registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Gosposka ulica 23 Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.-